N:o 283 (153) A

TAMPEREEN SANOMAT

1909

Sunnuntaina joulukuun 5 p

Kuusi kertaa viikossa ilmestyvä aamulehti

5des vuosik.

Puhelimet:

Uutisosasto	1014
Päätoimittaja / Toimitussihteerit	918
Taloudenhoitaja	1017
Konttori	917
Kirjapaino	529
Nuors. Piirihallinto	1014

6 p. painoksen tilaushinnat:
Tampereella ja maaseudulla, asiamiehiltä tai lehden konttorista tilattuna: 1/1 v. Smk. 10: —, 1/2 „ „ 5: —, 1/4 „ „ 2:50, 1 kk. „ 1: —.
Postista tilattuna: 1/1 v. Smk. 11: —, 1/2 „ „ 5: 50, 1/4 „ „ 3: —, 1 kk. „ 1: —.

3 p. painoksen tilaushinnat:
ovat Tampereella ja maaseudulla, postissa, asiamiehillä ja kontt. tilattaessa 1/1 v. Smk. 5: 50, 1/4 v. Smk. 1: 50, 1/2 „ „ 2: 75, 1 kk. „ —: 60.
Venäjällä ovat tilaushinnat samat kuin Suomessa.
Ulkomailla: 1/1 v. 25 Smk., 1/2 v. 12: 50, 1/4 v. 6: 25, 1 kk. 2: 50.

TOIMITUS:
Kyösti Kanniainen.
Vastaava toimitt., tavataan toimist. 1—3.
Pontus Artti. John Zidbäck.
Toim. siht.
Anton Sinikallio.
TOIMISTO Aleksanterinkatu 22.
Avoinna klo 12 a. p.—12 yöllä.

Ilmotushinnat ovat tekstin edellä 9 penniä ja tekstin jälkeen 7 penniä millimetriltä. Sisäsivuille vaadittavista ilmotuksista lasketaan 20 pros:n korotus ja etusivun pohjahinta. Määrätyille paikoille vaadittavista ilmotuksista 10 pros:n korotus ulkosivuilla. Kuoleman ilmotukset vähintäin 3 mk. ja jokaisesta värssystä tahi surusaaton ilmottamisesta 1 mk. lisää. Kiitoksesta 1: 50. syntymä-, kihlaus- ja vihkimäilmotuksista 2 mk. Vähin ilmotusmaksu on ennen tekstiä 80 p:iä ja jälkeen tekstin 60 p:iä. Ulkolaisista ilmotuksista ovat vastaavat hinnat 11 ja 9 penniä millim. Väkijuomailmotuksia ei oteta. Seisovista ilmotuksista myönnetään alennusta. Vaihtoilm. välitetään kaikkiin lehtiin.
Ilmotuksia ja tilauksia otetaan, paitsi konttorissa, myöskin Havannan tupakkakaupassa, kosken länsip. Kauppakadulla

Lehden konttori: Aleksanterink. 22. Avoinna 8—6 päiv.
Taloudenhoitaja tavataan 9—2 ja 4—6.
Lehd. kotilinkanto 1 mk. vuod.

TAMPEREEN SANOMAT 1910

(Kuudes vuosikerta)

tarjotaan täten tilattavaksi.

Viisi vuotta ei ole sanomalehden elämässä mikään pitkä aika ja vielä vähäisempi on senvertaisen ajan merkitys säännöllisissä oloissa elävän kansan elämässä. Mutta meillä Suomessa olot ovat sellaiset, että viiden vuoden aika merkitsee sanomattoman paljon sekä kansan että sanomalehdenkin elämässä.

Näiden viiden elinvuotensa koluessa TAMPEREEN SANOMAT ovat saaneet seurata kansansa elämää monenlaisissa vaiheissa. Lehti sai ensiksi lyhyen ajan, mutta aivan riittävän voimakkaasti, kokea sitä sorron aikaa, joka suurlakkoon päättyi. Senjälkeen olemme ottaneet osaa siihen vilkkaaseen uudistuskauteen, joka alkoi, kun jälleen uudet, turvallisemmat ajat näyttivät koittavan kansamme omaperäiselle valtiolliselle ja kansalliselle viljelykselle. Ja nyt olemme jälleen kansamme mukana näkemässä, miten koko tuo intoa uhkuva ja voimakas uudistuspyrkimys on tukehtumassa uuden „routakauden“ helmaan.

Synkälle taipaleelle lähtevät nyt myöskin TAMPEREEN SANOMAT kansansa mukana, kun ilmoittavat uuden vuosikertansa tilattavaksi. Me olemme sen tuottamista velvoituksista ja vaatimuksista syvästi tietoiset.

TAMPEREEN SANOMAT tulevat uusien kohtaloiden aikana, millaisiksi ne muodostunevatkaan, edelleen pitämään tarkoin silmämääränään voimiensa mukaan vaalia sitä pohjaa, jolla ainoalla kansamme omaperäinen sivistyselämä on mahdollinen. Tulemme käyttämään kaikkia tilaisuuksia osoittaaksemme, että pohjan riistäminen kansamme olemassa ololta ei voi olla sopusoinnussa niiden oikeusperiaatteiden kanssa, jotka sivistyskansojen yhteisen käsityskannan mukaan ovat määräaviä kansojen keskeisille suhteille, ja ettei se myöskään johda siihen päämäärään, johon sellaisilla toimenpiteillä sanotaan pyrittävän, nimittäin muka suuren Venäjän etujen valvomiseen. Koetamme kaikin tavoin osoittaa, ettei niiden oikeuksien häikäilemätön loukkaaminen, joita kaikki maamme hallitsijat ovat kansallemme vakuuttaneet, tuota kummallekaan puolelle hyvää tulosta. Kansamme oikeuksia puolustaessaan TAMPEREEN SANOMAT jatkavat saman ohjelman toteuttamista, jota ne aina ovat seuranneet.

Ottaen huomioon ajan vaatimukset TAMPEREEN SANOMAT koettavat tehdä kaikkensa saadakseen poistetuksi sen katkeruuden, joka onnettomuudeksemme on päässyt juurtumaan kansaamme. Tätä varten tulemme edelleenkin kaikkialla, missä sen voi tehdä periaatteitamme loukkaamatta ja laiminlyömättä sitä suoruutta ja pelottomuutta, jota valveutunut lukijakunta on oikeutettu äänenkannattajaltaan vaatimaan, antamaan sovinnollisen mielen määrätä suhteemme muihin puoleisiin. Säälimättä tahdomme kuitenkin käydä kiinni kaikkeen, missä nähdään isänmaan edut syrjäytettynä ja joidenkin muiden vaikuttimien pääsevän määräämään.

Hyvin tietäen, että voimakas kansallinen sivistys- ja taloudellinen elämä on paras ja ainoa voittava aseemme lähestyvinä aikoina, tulevat TAMPEREEN SANOMATKIN innokkaasti osaltaan koettamaan edistää suomalaista henkistä viljelystä ja taloudellista toimintaa. Tässä tehtävässään lehti edelleenkin tulee saamaan tehokasta apua niiltä lukuisilta kansalaisilta, jotka sitä tähän saakka ovat tukeneet ja avustaneet. Olemmepa vielä liittäneet lehtemme palvelukseen uusiakin voimia tätä yhtä sanomalehden suurinta tehtävää varten.

Oman leviämisalueensa elämää tulevat TAMPEREEN SANOMAT edelleenkin yhä lisääntyvällä innolla seuraamaan ja rikastuttamaan. Kotikaupunkimme, Tampereen, kunnallinen elämä on aina ollut lehdellemme erityisen mielenkiinnon esineenä, ja sitä samaa harrastusta tulemme edelleenkin pitämään vireillä ja kaikin tavoin vielä entisestäänkin vilkastuttamaan. Siinä suhteessa useat vaikuttavat ja tunnetut kunnalliseen elämään osaa ottavat henkilöt edelleenkin lehdelle apuaan antavat.

Sinä laajassa ja elinvoimaisessa maaseudussa, joka kuuluu TAMPEREEN SANOMAIN leviämisalueeseen, on lehdellä jo syviä juuria. Niitä tahdomme yhä edelleen voimistuttaa ja tunkea yhä syvemmälle. Maaseudun elämän ja harrastusten seuraamisessa on apunamme ja välikappaleenamme runsas ja innokas kirjeenvaihtajajoukko, jonka avustukseen luottaen TAMPEREEN SANOMAT edelleenkin lupaavat pitää silmällä ja seurata maaseudun elämää ja pyrkimyksiä niin taloudellisella kuin henkisellä alalla.

Sanalla sanoen: TAMPEREEN SANOMAIN suunta tulee olemaan entinen, se, jolla lehti on vuosi vuodelta saanut yhä suurenevan tilaaja- sekä ystävämäärän. Sitä ohjelmaamme tahdomme vaan entistä innokkaammin toteuttaa ja pyrkiä entistä vilkkaampaan toimintaan. Kun samat arvoisat kansalaiset jotka tähänkin saakka ovat lehteä avustaneet, tulevat sitä edelleenkin tekemään, lähdemme luottamuksella uudelle taipaleelle uskoen, että ponnistuksemme hyvän, pirteän ja valppaan sekä samalla kannaltaan horjumattoman ja vilpittömän sanomalehden luomiseksi tuottavat TAMPEREEN SANOMILLE yhä enemmän ystäviä ja kannattajia

Tampereella joulukuun 1:senä päivänä 1909.

Kyösti Kanniainen. Vastaava. — Pontus Artti.
John Zidbäck. — Anton Sinikallio.

Tilaushinnat vuodeksi 1910.

6 päiväinen painos:

Tampereella:

1/1 vuodelta	Smk. 10: —
1/2 „ „	5: —
1/4 „ „	2: 50
kuukaudelta „	1: —

Kotiinkanto 1 mk. vuodessa.

Maaseudulla:

Asiamiehiltä ja lehden konttorista suoraan:		Postikonttorista:	
1/1 vuodelta	Smk. 10: —	1/1 vuodelta	Smk. 11: —
1/2 „ „	5: —	1/2 „ „	5: 50
1/4 „ „	2: 50	1/4 „ „	3: —
kuukaudelta „	1: —	kuukaudelta „	1: —

Venäjällä samat hinnat kuin Suomessa. Ulkomaille 1/1 v. 25 mk., 1/2 v. 12: 50, 1/4 v. 6: 50, 1 kk. 2: 25

Lehden voipi myöskin tilata 3-päiväisenä painoksena, jonka muodostavat tiistain, torstain ja lauvantain numerot, ja maksaa tämä 3-päiväinen painos:

Maaseudulla:

joko lehden konttorista, asiamiehiltämme tai postista tilattuna:

1/1 vuodelta	Smk. 5: 50
1/2 „ „	2: 75
1/4 „ „	—: 60

Vielä voidaan myöskin sunnuntain numerot tilata erikseen, mutta ainoastaan koko vuodeksi kerrallaan, ja maksaa tämä „SUNNUNTAIPAINOS“ 2: — m:kaa vuodelta.

Kurssit.

Suomen pankki jouluk. 3 p. 1909.

		Myyntikurssi Smk.	Ostokurssi Smk.
London	l. n.	268 30	266 66 3/8
	30 pp.	—: —	268: 60
	l. n.	25: 40	25 25
	90 pp.	—: —	25: —
Berlin	l. n.	100: 80	100: —
	30 pp.	—: —	99: 50
Antwerpen	l. n.	100: 60	99: 30
	90 pp.	—:	99: 20
Hampuri	l. n.	124: 10	123: 40
	30 pp.	—: —	122: 20
Zyrykki	l. n.	124 10	123 40
	30 pp.	—: —	122 20
Paris	l. n.	124 10	123: 40
	30 pp.	—: —	122: 20
Frankfurt a. M.	l. n.	124 10	123 40
	30 pp.	—: —	122: 20
Amsterdam	l. n.	209 30	—: —
	30 pp.	—: —	206: 50
Tukholma		189: 80	188: 80
Kristiania		189: 30	188: 80
Göppenhamina		189: 30	188 80
Wien		105: 50	104: 80

Ammattiosotteita.

Asianajajia:

Einar Ahlman ja Yrjö Pulkkinen
Lakiasiaintoimisto, Hämeenkatu n:o 20, Kons. Blom'in talo. Av. 9—3.

von Bonsdorff & Sohlberg.
Avoinna 9—3 päivällä Puhelin 1004 Wm Sandbergin talo.

Gummerus & Björkstén
Sumeliuksen talo. Avoinna 9—4.

PROCOPÉ & SOIVIO
Avoinna 9—4.

Verner Palander ASIANAJOTOIMISTO Kauppatori 7. Hoitajat: varatuomari V. PALANDER ja KOLIS.

Asianajajia Helsingissä:

Castrén & Snellman, Aleksant. k. 42. Tel. 735 ja 2279

Jonas Castrénin Asianajotoimisto
Erottaja 4, klo 10—2, 5—7. Telef. 1285.

Heikki Ritavuori lakit. kand. Aleksanterink. 19, av. 10—4

Fredrik Thuring, Asianajo- ja Liiketoimisto E. Esplanaatink. 3, 10—1/2 4. Tel. 51 12 & 12 18
Castrén, Kaarlo, P. Espl. 39, 10-1/2 4, t. 4264

Asianajajia Turussa:

HUGO LILIUS, Senaattori, puhel. 11 22

Turun Lakiasiain toimisto.
Omist. ANTTI MIKKOLA, lakit. kand

Maanmittaustoimistoja:

Niklas Järnefeltin Maanmittaustoimisto Laukontori B, 4:s kerros. Puh. 127. 9—1 ja 3—6

Vakuutuskonttoreja:

G. W. Osonen
Hämeenk 9 Tel. 530. Kontt. av. 9-2, 4-7.
Ensimäinen Venäläinen vakuutusyhtiö perustettu
1827
Palo- ja tapaturmavakuutuksia.

Asiamies: AXEL ENGSTRÖM. Konttori Hämeenkatu 5, telef. 302

PATRIA Tapaturmav. O.-Y. Edl. Procopé & C:o. Pääasiam. Rob. Witting, Arth. Laurent ja S. Stenius.

Palo- ja henkivakuutus „SVEA“. Telef. 106. ALFRED SELIN. Konttori Tampereella, Hallitusk. 11

Matkailijakoteja:

Hotelli KALEVA Läh. asemaa tel. 783. Huoneita 1 m:kasta kork. hint., raitt.-ravintola.

Matkailijakoti Karjala läh. asem. Verkateht. ja Viinikank. kulmassa. Puh. 983.

Raittiusravintola „ONNELA“ (Pajula). Puutarhakatu 12 b.

Matkustajakoti „RAUHALA“. Puutarhakatu N:o 6. Telef. N:o 3 62.

Patria Huoneita matkustaville 12. Rautatienk. 12. Telef. 838.

Raittiusravintola, matkustajakoti IMATRA Pellavatehtaankatu 19. Telef. 47. A. BJÖRNINEN.

Matkailijakoti ja Kahvila PUNKAHARJU aseman lähellä Hämeenk. 4, tel. 296.

Kirjansitojia:

O. F. Rae Rongank. 12. Tampere. Telef. 518.

Kirjansitomo JUVENIUS ja KUMPP Koskikatu 11.

J. E. VINERLAAKSO, Kirjansitomo. Kuninkaankatu N:o 16. Telef. 642.

Kellosepänliikkeitä:

J. V. Lindroos Kellosepänliike. Tampere, Kauppakatu 9. Puhelin 513.

Huonekaluliikkeitä:

Ansion Huonekaluliike Satamak. 9. Telef. 878

K. G. Virtanen Puuteollisuusliike Kaivokatu 5. Tehdään huonekaluja uusia ja laitetaan vanhoja.

Lasimaalikkausliikkeitä:

Vigrenin lasimaalikk.-liike, Kaivok. 26 telef. 556.

Tamp. Ikkunanpuhdistus ja Lasimaalikkausliike Itäinenk. 32. Av. 8—6. Puh. 83.

Hj. Lindgrenin Kehyslista ja Lasimaalikkausl. Verkat. k. 4. P. 1081

Räätälliliikkeitä:

D. Koskinen Hämeenkatu 29, 2 kerros.

AUG KUNNAS Räätälinliike Aleksanterinkatu 31, telef. 716

Räätäli A. KUULA Hämeenkatu 31

Räätäli Kustaa Lehmus Satakunnan ja Rautatienkadun kulmassa.

Räätäli Eero Leinonen Puutarhak. 14. Telef. 378.

L. Manner Kauppatori N:o 5. Telef. 257.

A. SAVOLAINEN, Läntinenk. 13.

TAMP. VAATETEOLL. LIIKe Linnajärvi & M. Penttinen, Kuninkaank. 30. Tel. 1144.

Alex Valtosen RÄÄTÄLI- & PARTURILIIKE Kyttälänkatu n:o 5.

Räätäli S. VIHERLUOTO Kyttälänkatu 5.

Ruokatarjoiluja:

EDV. LUMME. Kansankeittiö ja kahvila Läntinenkatu N:o 16.

Tamp. kunnan Työnväl. toim. avoinna klo 10—1 a.-p. miehille ja 4—5 j.-p. naisille paitsi lauantaina klo 10—2 päiv. Osoite: Länsi Puistok. 10. Telef. 484

KANGAS ja SEKATAVARAKAUPPA Soukkakatu 1. Telef. 955. J. S. Valdon

SUOMALAINEN PIKAKIRJOITUSTOIMISTO Helsinki, Vuorikatu 12. Tampere, Aleksanterinkatu 37.

Nappien ompeita:

W. Hawert, Satamakatu 16. Telef. 578.
R. H. Seppälä, Wiinikank. 18 Telef. 1242

Lääkäreitä:

Ahlman, J., puistok. 29, 10—12 ja 5—1/2 7.
Björkqvist, Itäinenk. 20, 9-12 ja 6-7 j.-p.
N. Emelens, Kauppak. 2. 9—11 ja 6—7.
Freistadius, Mälinin talo 1/2 9—11; 4—5, pyh. 9—11. (Kast. taut. ja weneer.).
Grönholm, Itäinenk. 26 ark. 9—11, 6—7.
K. A. Hofström, Hämeenk. 28. ark. 5—6.
Tri Holck, Hermetaut. Kauppatori 21. Kesäkw. ja lauwant. 8—9 e. pp.
af Hällström, Kauppatori 21, 9—11 ja 5—6, puhelin 291.
Jäman, Mustanlahdenk. 24, arkip. 9—11 a.-p.
v. Schrowe, Tammelan puistok. 29, klo 8—11 a.-p., 4—5 j.-p., pyh. 10—12 a. p. Puh. 908.
Tohtori Märkälä, Kansallispankin talo 1/2 9—11, 1—2, 5—7. Tel. 118.
Nyman, Kauppat. 7 8—11 ja 5—6, pyh. 9—11. Sisä- ja last. taut. sekä weneer.
Hannes Ryhmä, Pellavateht.-k. 21. (Hämeenk. 12) 8-1/2 11, 1-1/2 3, 1/2 6-7. P. 859.
Anna Wikander, Hänv. k. 28. 9-11; 6-7 ark.
Wirzenius, silmälääkäri, Itäinenk. 11. 9—11, 6—7.
Terveyshoitotoimisto Hämeenkatu 19, Kauppahallintal., puh. 288, aw. 12—2. 1:nen kaup. lääk. (af. Kauppat. 21, 9—11, 5—6, puh. 291) taw. toim. 1—2.
Kaarlo Palkonen, kunnan- ja rautatienlääkäri Teijalassa, klo 9—11 ja 1—2.

Hammaslääkäreitä:

Lea Bergbom, Itäinenkatu 11 A. 10—11 ja 1/2—3/4 8. Puhelin 12 48.
Freng, L., Kauppatori 5. 12—1 p. Telef. 944.
Carin Johanssen, Läntinenk. 27, 12—1 paitsi lauantaisin.
Rauwola, L. E. Kansp.-Pankin talo. Kauppak. 4. Arkip. 10—12.
Otto Westphal, Kauppatori 7. 11—5 pyhäsin 10—11. Telef. 1268.

Eläinlääkäreitä:

M. Herwa, Kleff.k. 88, puh. 11 84, klo 10—1.

Hierojat ja sairasvoimistelijat:

Elisi Hymander Selinin talo. Telef. 1122.
SANDRA KOSKINEN Mustanl. k. 20. t. 760
Bruno Florström Kirkkokatu 8. Tavat. 10—11 ja 7—8.
Maria Palo Itäinenkatu 32, telef. 559.
Anna Molin Läntinenkatu 21, 10—11 ja 3—4 telef. 1002.
LYYLI HAGAN, Läntinenk. 27. Puh. 473. Tavataan 10—12 a.-p.
Kertta Haaria, Verkateht. k. 14, Puh. 742
Marie Oweala, Papink. 10.

Kätilöjä:

LISE ALWÉN Järvensivu 22. Puhelin 736
Mandi Lampén, Mustanl. k. 19. Puh. 52.
HIDA WÄÄNÄNEN, Itäinenk. 14. Puh. 999

Tamp. Sanom. Konttori
vastaa ilmoituksia kaikkiin lehtiin ja alkakauskirjoihin. Yksi kiistkirjoitus ja yksi lasku eri lehtien omilta hinnoilta.

O. & J. STRANDELL
HERRAINVAATETUSLIIKE
Erikoisala. Kauppakatu 6.

A. B.
R. E. Westerlund
O. Y.
P. Esplanadik. 37 HELSINKI. Puhelin 681.

Suurin Piano- ja Harmooniliike
Suomessa.

Kaikkien ensiluokan tehtaitten jälleenmyyjä m. m.

Steinway & Sons
Blüthner
Schiedmayer
Duysen y. m.

Hyvät maksuehdot!!

Tampereen Sanomain kirjastoa „JOUTOHETKIEN RATOKSI“ on ilmestynyt

N:o 2 **„Nihilisti.“**

Kirj. Eleonora Caca Bianca, 97 siv. Hinta 40 p.

Kirjaston ensi numeroa „ESPANJAL. TANSSIJATAR“, on ainoastaan muutama kappale jenää varastossa — senkin hinta 40 penniä.

Asiamiehiä halutaan. Ilmoittautukaa konttoriimme. Kirjoja on helppo myydä. — Piakkoin ilmestyy sarjan kolmas numero. Joka lähettää konttoriimme selvän osotteensa ja 45 penniä rahaa postiosotuksena tai postimerkeissä numeroa kohti saa heti kirjat postissa kotiinsa.

Tampereen Sanomain Osakeyhtiö.

■■ Koetattehan onneanne! ■■

Suuret ARPAJAISET

on **Hämeen Pohjalla** (Puutarhakadun 11:ssä)

tänään kello 2—4 päivällä.

Oviraha 25 penniä. Arvan hinta 50 penniä.

Suuremmoinen
voittojen näyttely ja ennakkoarpojen myynti
on käynnissä tämän päivän aamusta alkaen
--- Hämeen Pohjan kauppahuoneustossa. ---
9139

Koetattehan onneanne!

KAUPUNGINHOTELLI Tampereella

Uusi järjestelmä. Uusi järjestelmä.

SUOSITTAA rauhallisia, upeasti sisustettuja matkustajahuoneitaan ja suuria näytehuoneitaan Herroja Kauppamatkustajia varten.

Sähkövalo ja telefooni kaikissa huoneissa.

HUOM! I:n luokan oikeudet. Aamiainen klo 10—1, päivällinen 2—6 ja Illallinen 8—12. 8490

Turun Paitakauppa

Suuri Rahaksimuutto.

Marraskuun 22:nnesta päivästä vuoden loppuun rahaksimuutetaan 20:n ja 25:n %:n alennuksella suurin osa runsasta tavaravarastoa. 9046

O. Y. J. LEVU PUUSEPPÄ ja VERHOILULIIKE,

Huonekalu- ja rautasänkykauppa

Hämeenlinnassa. -- Puhelin 267.

Valmistaa halvimmalla, uusimpien mallien mukaisia Huonekaluja. Pankkien, Koulujen, Ravintolain y. m. sisustuksia omien että tilaajain piirustusten mukaan. Piirustuksia ja kustannusarvioita pyynnöstä.

Resoori-, jouhi- ja Wiiberipatjoja varmasti halvimmalla kuin muualta. Edullisin jälleenmyyjille y. m. Hintailmoituksia pyynnöstä.

Asiamiehiä otetaan kaikkialle.

Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne!

SUURI VARASTO **Huonekaluja**
Rautasänkyjä ja patjoja. Tilanahtauden tähden ehdottomasti huokeimpiin hintoihin.
HUOM.! Rullakartiinia halvalla.

Tilauksia Huonekalu ja Verhoilijan työlle vastaan otetaan, myös tilaajain piirustusten mukaan valmistetaan

HUOKEIMPIIN HINTOIHIN.

O. M. KOIVU.
Tampere. Puhelin 161.

Peltomaan Kukkakauppa

1:si luokan Seppelesitomoa suositetaan. Kukat ja kasvit parhainta kotimaan viljeltyä - - - - - - - - - -
Tampere, Hämeenk. 19. Puhelin 817
Maaseudulle nopeasti. 8315

Myytävänä.

JOULUKSI

Brownie
Valokuvauskoneita
7 mkista.

(Huom.! Kehitys ilman pimeää huonetta) myy
P. J. Bögelund.
Helsinki, P. Esplanaadik. 27.
Luettelo ilmaiseksi. (I.4249) 8496

Huveja.

Työväen Teatteri

Sunnuntaina joulukuun 5 päivänä 1909, iltapäivänäytäntönä klo puoli 5 j. pp.

Taiteilija Emil Kaupin avustuksella
Alennetuin hinnoin

Pikku pyhimys.

Kello 8 illalla
Alennetuin hinnoin
Taiteilija Emil Kaupin avustuksella

Hevospaimen

Unkarilainen näytelmä, lauluineen ja tanssineen. 9135

Säännöttömyydet

TAMPEREEN SANOMAIN kannossa pyydetään hyvänlaatuisesti heti ilmottamaan lehden konttoriin, olki kantajille.

Tampereen Osake-Pankki

Osakepääoma Smk. 3,000,000: —
Vararahasto Smk. 350,000: —

PÄÄKONTTORI: Tampereella.
HAARAKONTTOREJA: Hämeenlinnassa ja Tyrvään Vammalassa.

Ottaa vastaan rahoja korkoa kasvamaan:
Talletustilille, Karttuvalle talletustilille, (Talletuskonttokurantti), Säästökassatilille (Kodin Pankki), Juoksevalle tilille.

ostaa ja myy ulkomaan rahaa ja ulkomaalla maksettavia vekseleitä,
ostaa ja myy obligatsiooneja;
ostaa ulkomaalaisten lainain maksettavaksi langenneita obligatsiooneja ja kuponkeja;
myy postilähetysvekseleitä;
diskonttaa vekseleitä;
myöntää kassakreditiivejä, lainoja, remburssikrediittejä;
asettaa matkakreditiivejä ulkomaalle;
toimittaa rahanperimisiä, maksuja ja rahalähetyksiä niinhyvin koti- kuin ulkomaalla.

Toimia voidaan antaa pankille kirjeellisestikin.

Kalastajamme ja heidän talouselämänä kehittäminen.

Yhteiskuntaelämä on wetänyt eteenpäin maamme kaikkia kansankerroksia. Kalastajawäestömmekin on näinä yhteiskuntamme murrosaikoina ruwennut kohottamaan katsettaan jokapäiwäisyyden tasoa korkeammalle ja ryhtynyt suunnittelemaan elämäänsä uudenaikaisempien periaatteiden mukaiseksi woidakseen sowitella taloudellisen riippumattomuutensa rinnakkaiseksi uudenaikaisten yhteiskunnallisten waatimusten kanssa. Yhteistoiminta ammattitowerien kesken, toweriliinen ammattikipailu, mutta myöskin suoranainen ojuustoiminta kalastustuotteiden kauppaamiseksi on ollut ilmeisenä ominaisuutena wiime wuosien kalastajaelämän kehityksessä. Sen jälkeen kun Uudenmaan kalastajaliitto perustettiin, on kalastajain yhteenliittymisiä huomattawissa paitsi Uudellamaalla myös Ahwenanmaalla, Waasan läänisiä, Wiipurin läänisiä sekä äskettäin Turun läänin suomalaisella alueella n. s. Wakka-Suomessa. Ojuustoimintaa eteenpäin wiemään syntyi niinikään kalastajien keskuudessa Saaristolaiskalastajain ojuuskunta, joka jenjälkeen lienee kehittynyt jo melkoiseksi liikkeeksi. N. s. yhteistä merkkiä käytetään sekä Turun puolella, että Haminan seuturwilla Uudestamaasta puhumattakaan. Yhteisöstoja toimitetaan myös jamoilla alueilla, ja kaikista näistä lienee sanottawa, että ne owat lähteneet uurtamaan uraa kalastajien itsenäisyyden turwaamiseksi, taloudellisen elämän kehittämiseksi.

Kun yhteistoiminnasta puhutaan, ajatellaan tawallisimmin erityistä yhteisöä, yhdistystä, jeuraa tai taloudellista ojuuskuntaa. Harwemmin tulemme ajatelleeksi, että n. s. yhteisnuottakin, jonka hankkimiseksi ja käyttämiseksi ei minkäänlaista yhdistystä perusteta, waan toimitetaan koko hoito jokaisen oikeuskäytteeseen julautueen periaatteen mukaan, on sekin suoranaisen yhteistoiminnan tulos. Ojuuskunta woidaan perustaa kalojen yhteismyyntiä, kalastajain elin- tai elinkeinotarpeiden yhteisöstoa warten. Luonnollisesti on jokainen ojuuskunnan jäsen welwollinen ojuuskunnan toiminta-alalla aina käyttämään ojuuskunnan wälityystä. Niinikään on jokainen kalastajajeuran jäsen welwollinen walwomaan jeuransa etuja, toimimaan jeuransa kehittämiseksi.

Yleistä siwistystä, kansalaistietoja jakamaan on maahamme wiimeaikoina perustettu kansanopistoja, joiden waikutus kansanwalistustyössä on erittäin merkille pantawa, mutta opetus näissä opistoissa ei näihin saakka ollut werrattain kaukana kalastajawäestömme käytännöllisestä elämästä. Kalastuselinkeinomme alalla tapaamme toistaiseksi wain Ewon kalastajakoulun sisäwesikalastajiamme warten. Ammattiopetuksen tärkeys yhteiskunnallis-humanistisen — jos niin saisin sanoa — opetuksen rinnalla on kansanopistotyössämme kyllä tunnustettu, sillä onhan usean kansanopistomme yhteyteen asetettu toimintaan jonkunlaiset maamies-talwikurssit. Miksi ei siis ruwettaisi ajattelemaan samansuuntaisen toiminnan sowelluttamista kalastuselinkeinonkin alalla, jos wain jenkautta woisimme lewittää kalastajawäestömme keskuudessa harrastusta sen omaan elämään ja elinwaatimuksiin.

Kuten tiedämme ja kuten jo aikaisemmin olen maininnut on maamme wiime aikoina perusteitu joukko yhteisöjä, joiden tarkotuksena on ammatti- ja yhteiskunnallisten tietojen lewittäminen kalastajawäestömme keskuuteen, sekä käytännöllisen ammattitaidon kehittäminen sen keskuudessa kuin myös kaikenlaisten muiden kalastuselinkeinoa edistäwien toimenpiteiden opastaminen. Eräs tällainen yhtiö on m. m. Uudenmaan kalastajaliitto, joka yllämainittuun tarkoitukseen on palkannut erityisen kiertäwän kalastuksenneuwojan. Tämä neuwoja on toimintakautenaan kierrellyt kalastajien keskuudessa heille selitelleen kalastajain talouselämässä tärkeitä käytännöllisiä toimenpiteitä ja heitä näissä toimenpiteissä ohjaten. Samanlaista opastusta owat antaneet eri maanwiljelys- ja talousseurojen kalastuksen neuwojat. Tietopuolinen opetus on ajan wähäisyyden tähden jäänyt tähän saakka kuitenkin monessa suhteessa syrjään. Suomen kalastusyhdistys on sentähden ruwennut suunnittelemaan yhtenäisten kaksiwiikkoisten kurssien toimeenpanoa kalastuselinkeinon alalla ja ruwettuaan yhteistoimintaan eri yhteisöjen kanssa jaanut näitä awustamaan yllämainittuja kursseja. Niinpä owat muutamat maanwiljelysseurat lupautuneet alueelleen toimeenpantawia kursseja myöskin maatalousluennoilla, joten kursseista lupaa tulla jangen monipuolinen oppitilaisuus kalastajawäestöllemme.

Kurssien lukusuunnitelmasta mainittakoon pääpiirteet. Luennot aletaan kunakin päiwänä klo 9 aamulla. Jokainen luento tulee kestämään 3/4 tunnin ajan, jonka jälkeen pidetään lyhempi — neljännestunnin loma. Näin jatketaan luentoja klo 1:een päiwällä jonka jälkeen saadaan tunnin päiwällisaika. Klo 3 kokoonnutaan uudelleen luentohuoneeseen ja jatketaan luentoja y. m. aina klo 5:een saakka, jolloin päiwän wiraallinen työ lopetetaan.

Kurssien tehtäwä ei suinkaan siihen loppu. Käytännöllinen elämä waatii koko joukon sellaisia tehtäwiä, joihin yllämainitut luennot eiwät riitä, ja näiden tehtäwien kehittäminen on jätetty osaaottajille oppilaille itselleen. Klo 6:sta lähtien pidetään kokoustilaisuus, missä oppilaat saawat toimia. Kokoukseen on wapaa pääsy kaikilla, kokouksen ohjelman määräämät oppilaat kokonaan, ja kokouksen kulusta huolehtiwat oppilaat luonnollisesti opettajiensa arwostelun alaisina. Näin toiwotaan oppilaiden kehittywän pitämään huolta yleisistä kokoustilaisuuksista, toimimaan niissä puheenjohtajina, kirjureina ynnä muina. Sitäpaitsi toiwotaan että juuri nämä tilaisuudet synnyttäwät ja kehittäwät meissä todellista „wesihenkeä“, ja silloinhan olemme jo ottaneet aimo askeleen eteempäin pyrintöjemme toteuttamiseksi.

Woitanee olla epätietoisia siitä, millä paikkakunnalla nämä kurssit olisiwat pidettäwät. Tänä talwikautena on ajateltu pitää Uudenmaan kalastajaliiton alueella 3:t tällaiset kurssit paikoissa, jotka liitto lopullisesti määrää. Kalastajajeurat, lisesti määrää. Kalastajajeurat, jotka saawat kurssit alueellensa, otwat welwolliset hankkimaan wapaan luentojalin, sekä luennoitsijoille kohtuullista korwausta wastaan rauhallisen ja kunnollisen ajunnon, jossa he luentojensa lomassa saawat rauhassa työskennellä. Ellei kurssiehin ilmoittaudu 10:tä oppilasta, ei siitä tulla pitämäänkään. Suurin oppilasmäärä, mikä woidaan ottaa wastaan, on 30.

Maa, mistä „kaikki hywä tulee“, on Tanska. Kalastusalallakin woidaan sitä pitää uran aukaisijana. Jo w. 1907 liitettiin siellä kansan-

„Parhainta, aistikkaissa muodoissa."

J. TIRKKONEN Tampere,

Puhelin 608

Joululahjoiksi suositan:

Naisten Pusero- ja Pukukankaita.
Mustia kankaita, sileitä kudoksia.

Aistikkaita Uutuuskankaita.
Erikoisesti suositan sileätä täysivillaista satiinikudosta à 2: — metr. Löytyy varastossa kaikissa väreissä.

Sieviä käsilaukkuja Smk:sta —:75; 1:25; 1:50; 2:25; aina Smk:kaan 30: — kpl.
Kukkaroita, harvinaisen lajirikas valikoima.
Kampalaatikoita, sisältävä kaikenlaat. kampoja.
Lippaita, sisältävä kysien hoitoon tarvittavia esineitä.

Matkalaukkuja, arvokkaita kotimaisia laatuja.
Matkavaippoja.
Japanilaisia KORITÖITÄ.
Suomalaisia TUOHITÖITÄ.

Hajuvesiä, tunnettuja merkkejä.
Pariisilaisia VIUHKOJA.
Puseroita, valmistet'. omassa neulomossa.
Alushameita.
Kävelyhameita.

Pellavaosastosta suositan:
Kahvipöytäliinoja ja **Salveeteja.**
Nenäliinoja, Pellavaisia ja silkkisiä, nimikirjaimilla varustettuja.
Kuvallisia Lasten Nenäliinoja.

Silkkikankaita Puseroiksi.
Pitsihuiveja. Pitsikauluksia.
„Kimono"-liivejä. Olkavöitä.
Hansikkaita, Käsineitä.

AKKUNAVERHOJA: Valkoisia ja värillisiä. MADRASVERHOJA.
Joukko VERHOJA myydään erikoishinnoilla. DIVAANIMATTOJA.
ESILIINOJA: Reformiesiliinoja, Tarjoiluesiliinoja ja Talousesiliinoja.

Wäinämöisen Joululehti ilmestyy tänään. Hinta 25 p. Se on halpa, mutta hywä. Ostakaa! Lukekaa!

Walokuwa- ja Postikorttialpuumia
on tällä wiikolla meille saapunut suuri ja lajirikas warasto. Ne owat siewiä ja käytännöllisiä. Ja me myymme niitä nyt todella halwalla.
Käykäät katsomassa ennen joulukiireitä!

Nuori Suomi ja Kansanwalistusseuran Kalenteri
1910 owat saapuneet. Asiamiehiä haluamme. Saatte tuntuwan alennuksen isommista ostoksista. Ryhtykää lewittämään!

Joululehtiä ja kirjauutuuksia
tulee joka päiwä lisää. Selostuksilla warustettuja luetteloja saatte kaupastamme. Maaseutulaisille lähetämme niitä postiwapaasti.

Wäinämöisen Kirjakauppa.
9117 Tampere. Telef. 8.

Suuri kaupunkitalo
Kyttälän kaupungin osassa Tampereella, avara tontti, rakennukset erinomaisen hyvässä kunnossa.
Vakuutettu 73,000 markasta Kaup. yl. vak. yht.
Tuottaa noin 9,000 markkaa.
Hinta 125.000 markkaa.
Vaihdetaan myös suurempaan, hyvällä liikepaikalla sijaitsevaan maatilaan.

Keskikokoinen maatila
Haapamäen—J:kylän radan varrella. Talon pinta-ala on 460 t. alaa, josta peltoa 45 t. alaa, rakennukset hyvät, metsä 10,000 markan arvoinen. Seutu hyvin kaunista.
Myydään irtaimistoineen 28,000 markalla.
Vaihdetaan myös pienempään kaupunkitaloon.

Lähemmin
Tampereen Välityskonttori Osakeyhtiö
Keskusmyymälät 2 kerros Hämeenkadulla. Puhelin 1000.

opisto-opetuksen yhteyteen kalatalouden opetus, mutta jo w. 1908, siis seuraawana wuonna päättiwät kalastajat itse ryhtyä perustamaan omaa opistoansa, joka sai nimekseen kalastajaopisto, ja josta kalastajaelämä kaikkine siihen kuuluwine oppialoineen oli opetuksen lähtöohtana. Kalastajaopiston työwuosi oli wiisikuukautinen. Opiston ensi tehtäwänä oli herättää kalastajia ajattelemaan ja innostumaan, ja woinpa wakuuttaa, että ensimäiset oppilaat, jotka sieltä pääsiwät käytännöllisen elämään, owat innostuneempia, edistysmielisempiä ja edistyswoimaisempia kuin yksikään kalastaja tai muu kalastuksen harrastaja meidän keskuudessamme.

J. M. W.

Eräs nuorisoseurain tehtäwä.

Ne työt, jotka nuorisoseurain walistustehtäwiin sisältywät, owat hywin monenlaiset ja suuntautuwat useille eri aloille. On sanottu nuorisoseurain ohjelmaan sisältywän kaikkien hywien harrastusten eteen työskentelyn. Toisissa seuroissa on asetettu joku jalo harrastus etualalle, toisissa toinen, ja mahdotontahan on ajatella, että woimat ja aika kaikkeen riittäwät. Tässä tahtoisin huomauttaa eräästä alasta, joka mielestäni yhdistäisi monta muuta, eikä saisi puuttua minkään todellisen nuorisoseuran työohjelmasta. Se ei tosin ole mitään uutta, eikä sellaista, josta ei olisi jo ennenkin paljonkin puhuttu, waan se on kyllä sellaista, johon ei siltä ole tarpeeksi suurta huomiota kiinnitetty. Se on lukuhalun herättäminen kansan nuorissa.

Tunnettua on, että lukuhalu on yleensä sangen huonolla kannalla kansamme keskuudessa. Siwistyneistöinkin lukeutuwissa henkilöissä on hywin paljon sellaisia, joka eiwät lue muuta kuin jokapäiwäisiä sanomalehtiä. Se riittää heidän henkiseksi wirkistyksekseen. Paljon on kouluja käyneitä henkilöitä, joilla on hywin niukka tieto kirjallisuudestamme, puhumattakaan maailman kirjallisuuden suurteoksista. Ja kun näin on näissäkin piireissä, miten sitten niiden keskuudessa, jotka owat sen oppikouluissa läpikukeneet. Mutta millä tawalla se on luettu! Luultawasti useimmissa kouluissa siihen wanhaan hywään tapaan, jolloin yksi oppilas jonotti kirjallisen wäsyttäwästi runoa sieltä, toiset torkkuiwat ja piirteliwät kuwia pöytään. Opettaja istui omissa ajatuksissaan ja ryhtyi wihdoin kyselemään sanoja, aiwan niinkuin kysellään muutakin wierasta kieltä. Ja oppilaiden mielestä se oli hirweän ikäwää ja Kalewala yksi maailman kuiwimpia kirjoja, ja koko ijäkseen saiwat he jonkunlaisen kammon koko eepokseen. Kyllä me saisimme lukea sen paremmin ja henkewämmin, että osaisimme ihailla oman kansamme hengen kauneinta tuotetta edes yhtä paljon kuin unkarilaiset Kalewalaamme ihailewat. —

Tärkeä tehtäwä olisi nuorisoseuroilla näissä suhteissa ja warmasti ne woisiwat myös paljon saada hywää aikaan. O—i—s.

Tampere, joulk 5 p:nä

Majesteettirikosjutut.

Turun howioikeuden wiidennessä osastossa oli perjantaina käsiteltäwänä majesteettirikosjuttu „Työläisen" wast. toimittajaa K. Manneria wastaan, lehden tämän wuoden toukok. 24:nnen päiwän numerossa olleen „Törkeä lainrikos lopuilliesti wahwistettu" nimisen kirjoituksen johdosta, jossa laustuttiin moitteita sen johdosta että senaatin alistus Suomen asian esittelyjärjestyksestä oli korkeimmassa paikassa hyljätty.

Kannewiskaali Schybergson oli waatinut wastaajalle mainitun kirjoituksen johdosta edeswastuuta majesteettirikoksesta rikoslain 13:nnen luwun toisen pykälän mukaan. Wastaaja Manner oli itse saapuwilla oikeudessa. Kannewiskaalin wirastoa edusti notaario H. R. Torwilainen.

Wastaaja Manner jäti oikeudelle kirjallisen wastineen, jossa todisteli, että Suomen asian esittely todella on kannalla, joka ei wastaa oikeusjärjestystämme ja ilmoitti olewansa sitä mieltä, että lainwastainen järjestys todella on rikos Somen perustuslakeja wastaan, eikä woinut ymmärtää, miten y'ntä woidaan syyttää siitä, että hän olisi loukannut H. M. Keisarin kunniaa uutisella, jossa on tuotu esiin tunnettu asian tila. Syytteenalaisessa kirjoituksessa owat moitteet juunnatut ministerineuwostoa eikä H. M. Keisaria wastaan, jota uuniessa on kohdeltu täysin lojaalisesti. Jos H. M. Keisarille olisi esitetty asiat oikeassa walossa, ei maamme asiat nykyään olisi sillä kannalla kuin ne owat. Pyysi kannetta täysin aiheettomana kumottawaksi ja ilmoitti samalla, että kirjoitus oli lainattu turkulaisen Sosialisti lehden wiime toukokuun 23:nnen päiwän numerosta.

Kannewiskaali jätti howioikeuden harkittawaksi, onko wastaaja syyllä majesteettirikoksen wai eikö.

Howioikeus päätti julaista päätöksen asiasta wastedes ilmoitettawana päiwänä.

Awarasta maailmasta.

14.

Marokon ilmoista. — Taiteilija Backmansson Muley Hafidin kuwaa maalaamassa.

Tanger, 20, 11, 09.

Olen kirjoittanut jos jotakin Marokon waltakunnasta, sen asukkaista, asukkaitten elintawoista, mutta wielä en ole ennättänyt sanoa mitään Marokon ilmoista ja ilmanalasta. Tawallisesti aina puhutaan ilmoista kaikkein ensiksi, koska ne eiwät ole pysyiwäisiä. Olen jostakin lukenut tahi kuullut, että ilmat owat yhtä waihtelewat kuin naisen mieliala, jonka seikan todenperäisyydestä en mer. takuuseen.

Mutta täkäläiset ilmat owat juuri siinä suhteessa kokonaan erilaiset kuin meidän ilmamme, ja siinäpä syy, miksi en jheti ruwennutkaan puhumaan ilmoista. Ne owat pysyiwäisiä. Jos ilma kerran on tullut kuumaksi ja kuiwaksi, niin pysyy se sellaisena useampia kuukausia. Jos se on huono, niin se pysyy huonona hywinkin kauan, kunnes taas tulee kaunis päiwä.

Täkäläisiltä ilmoilta puuttuu kaksi meidän ilmojemme huonoista tawoista: ei ole koskaan kylmä eikä tule koskaan lunta. Kaikkein lowin pakkanen, mitä tähän asti sydäntalwella ja yöllä on Marokossa ollut, on 5 astetta lämminta.

Waikka nyt on joulukuu tulossa, elämme me täällä ihan kewätpäiwiä. Puutarhoissa kielot kukkiwat, ja iso kaupungin takana olewa laakso wihertää komeasti eikä tahdo olla titeäwinään siitä, että juuri tähän aikaan Pohjolan luonto on mitä surkeimmassa asussa.

Tästä kaikesta saa sen käsityksen, että nyt ollaan maassa, missä on ikuinen kesä, luonnon paratiisissa.

Tuskin on koko maapallolla paikkaa, jossa ilma olisi terweellisempi kuin täällä Marokossa. Ei ' talwella kylmä eikä myöskään kesällä liian kuuma. Korkein kuumuus on 22—25 astetta Celsiusta. Mutta Europan rahamiehet, hermosairaat, ja mitä kullakin huwimakkailijalla waiwana lienee, he owat kumminkin melkein kokonaan hylänneet Marokon matkansa ohjelmasta.

Syy on itseästään selwä. Marokko ei ole kulttuurimaa, sen asukkaat owat enimmäkseen raakalaisia, ja wieläkin on se käsitys yleinen, että matkustajan henki on täällä waarassa. Tämä wiimemainittu pelko on kokonaan perää wailla, sillä ihmisen elämä ei missään kulttuurimaassa ole sen paremassa turwassa kuin täällä. Arabialainen saattaa olla kaikkea muuta waan ei murhamies. Aiwan aniharwoissa tapauksissa hän woi mennä niin pitkälle, ja silloinkin waan äärimmilleen kiihoittuneessa mielentilassa. Ryöstömurha, murha ryöstön wuoksi on arabialaisten keskuudessa melkein tuntematon, waikka he owatkin willejä luonteeltaan.

Marokon ilmanalan terweellisyydestä on parhaana todistuksena maan asukkaitten terweyttä ilmaisewa ulkonäkö. En ole missään maassa nähnyt ryhdiltään niin suoria ihmisiä kun täällä. He owat aiwan kuin korwen kuusia. Jos näet miehen käwelemässä, ratsastamassa tahi työtä tekemässä, niin aina hän on miehuuden esikuwa: selkä suorana, pää korkealla ja silmät ilmaisten rohkeutta sekä elämän woimaa.

Jos sattuu näkemään rinnakkain arabialaisen ja jonkun tänne matkustaneen eurooppalaisen, niin heti johtuu mieleen ajatus, etta edellinen on ihminen, ja se, joka hänen wieressään seisoo, waan osa siitä. Niin suuri on tämä ero.

Wielä suurempi ero tuntuu olewan arabialaisnaisen ja eurooppaalaisnaisen wälillä. Arabialaisessa naisessa wasta on ryhtiä. Olen monsti katsonut, kun he aamulla saapuwat maaseudulta kaupunkiin. Naisten selässä on yhtä raskas puu- tai hiilitaakka kuin aasilla, ja waikka he owat ehkäpä kymmeniä kilometrejä kantaneet tätä taakkaa, owat he wielä matkan lopuksakin niin reippaita, että heidän käwelynsä on ikäänkuin kilpajuoksua. Mutta samassa näet jonkun eurooppalaisen kaunottaren käwelemässä nauttien luonnon ihanuuksista. Hän on tuskin käwellyt puolta kilometriä, mutta kärsii kuitenkin niin paljon kuumudesta ja wäsymyksestä, että säälittää nähdessään hänen ponnistuksiaan.

Marokon ilmanala on juuri siitä syystä niin terweellinen, ettei se ole kostea. Ilma on täällä melkeinpä alituiseen kuiwa. Kaikkiaan ehkä on 30—40 sadepäiwää wuodessa. Jos kesällä aurinko joskus sattuukin olemaan liian kuuma, niin heikkenee sen woima kuumuudesta ilmassa, ja koska ensi helmikuulla tapahtuwat waalit toimitetaan saman luettelon mukaan kuin wiime waalitkin, niin miten on meneteltäwä waalioikeuden takaisin saamiseksi?

Wastaus. Helpoimmin woi waalioikeuden saada selwittämällä asian jollekin waalilautakunnan jäsenelle ja pyytämällä että epäkohta korjataan jo waaliluetteloja tarkastettaessa, siis ennenkuin luettelot pannaan esille. Waalilautakunnalla on — eduskunnassa juuri tämänlaatuisista tapauksista lausutun mielipiteen mukaan — walta tehdä henkirjoittajan antamaan luetteloon lisäyksiä, kun wain tiedetään että henkilö muutoin täyttää waalikelpoisuusehdot. Jos waalilautakunta ei tee korjausta, on kietysti walitettawa ja siinä esitettäwä papinkirja (joka osottaa kansalaisluottamuksen ja ijän) sekä tämän wuoden henkirahain kuitti. Ennen tämmöiset walitukset tosin eiwät ole auttaneet, mutta senjälkeen kuin asia, niinkuin sanottu, oli eduskunnassa päinwastaisen tulkinnan alaisena, on syytä toiwoa wiranomaisten muuttawan menettelyään.

Tiedämme että Tampereella Maistraatti jo ennen wiime waaleja menetteli yllämäitatulla tawalla lisäten waaliluetteloja tarkastaessaan luetteloon henkilöitä, jotka huomaamattomuudesta oliwat jääneet henkirjoituksesta pois.

A. C—s.

Muualta kotimaasta.

Wesikauhu.

Uudenkirkon piirieläinlääkäri on lääkintöhallitukselle ilmoittanut etä hän tutkiessaan erään Antti Kuukki nimisen talonpojan koiran raatoa on huomannut koiran sairastaneen wesikauhua. Tämä koira oli purrut useita toisia koiria, wiitä sikaa sekä työmiestä Petter Mällaa ja 4-wuotista poikaa Erkki Kaikia, jotka molemmat on lähetetty Pietarin Pasteurlaitokseen. Sioista on tutkittaessa neljä huomattu terweiksi.

Myöskin Terijoei eläinlääkäri on tutkinut erästä koiraa ja huomannut sillä olleen wesikauhun.

Joukko helsinkiläisiä poliiseja tulee joulukuun 1:senä—22:ntena päiwinä sekä tammikuun 7:ntenä—20:ntena päiwinä matkustelemaan maseudulla Uudenmaan läänissä tarkastamassa, että kuwernöörin määräyksiä wesikauhun wastaustamisesta noudatetaan. Kuonokopattomat koirat ammutaan sawuja kuin kissat.

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen

kokouksessa t. k. 2:sena päiwänä ilmoitettiin yhdistyksen saaneen lahjoituksia rautatien wirkamies K. Boijerilta 5 walokuwaa, rouwa S. Jürgensiltä Kartjenin 1827 tekemän lyijykynäpiirroksen K. W. H. Jürgensiltä, hra Maunu Nordbergiltä Tornion juutariammattikunnan sinetin wuodelta 1779 ja roomalaisen rahan sekä Nautica-kokoelmiin kapteeni F. Hjeltiltä konsuli G. Sundmannin kautta laiwan mallin ja rahtisetelin wuodelta 1822, maistari A. M. Tallgrén, joka yhdistyksen stipendillä teki tutkimusmatkan Wenäjälle, oli jättänyt kertomuksen matkoistaan. Matka oli kestänyt 11 wiikkoa ja on hra T. m. m. tehnyt muinaistieteellisiä kaiwauksia Kasanin, Kostroman ja Arkangelin läänneissä yhteensä 8:lla eri paikalla, jotapaitse hän on topograafisesti tutkinut useita asutuspaikkoja, linnoja ja kalmistoja eri aikakausilta. Matkaltaan oli hra T. tuonut noin 450 muinaisesinettä.

Kotisuututkijain keskuswaliokuntaan walitsi yhdistys tri A. Hackmanin.

Yhdistyksen jäseniksi ilmoitettiin liittywän maisteri G. Topeliuksen ja senaatin kanslisti C. A. Wirtanen. Tri A. O. Heikell kertoi Seurasaaren ulkomuseon synnystä wäärlaisten esitelmäänsä lukuisilla walokuwilla.

— **Lahden waltuusmieswaali.** Perjaitaina toimitetussa waltuusmiesten waalissa Lahdessa tuliwat walituiksi apteekkari Hj. Fellman 2796:lla äänellä, kauppias G. Fagerholm 2767:lla äänellä tuomari K. R. Helanen 2734:lla äänellä, kauppias O. Ikonen 1660:lla äänellä, liikemies A. Kauranen 1625:lla äänellä ja kauppias Yrjö W. Salonen 1462:lla äänellä.

— **Suomalainen laiwa haakseikkoon.** Tukholmasta joulukuun 3:ntena päiwänä. Höyryslaiwa „Sundswallin" kohtalosta ei tiedetä. Laiwan, joka oli matkalla Sundswallista Waasaan, mutta ei ole saapunut määräpaikkaansa, pelkätään joutuneen haakseikkoon.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Uusia kirjoja.

Selma Auttila: Kaupungin lapsi. Kustantanut Werner Söderström osakeyhtiö. Siwuja 121. Hinta 2:25.

Tekijätär kuwaa tässä kirjassaan niitä wastakohtia, mitä maalais- ja kaupunkilaiselämässä muodostuneet erilaiset kiintymykset woiwat perheessä synnyttää. Nuori, wallaton ja oikullinen kaupungineito lähtee kesälaitumille wankkaan maataloon, jossa on kuusi rotewaa weljestä. Rakastuu wanhimpaan ja menee naimisiin. Ymmärtämättä welwollisuuksiaan awioliitossa, wähimmän juuri kotinsa emännyteen kuuluwia, ei hän löydä uudessa asemassaan mitään wiihdyttettä. Hän on liiaksi kiinni kaupungin wilkkaudessa, ja koska ensi helmikuulla tapahtuwat waalit toimitetaan saman luettelon mukaan kuin wiime waalitkin, niin miten on meneteltäwä waalioikeuden takaisin saamiseksi?

Wastaus. Helpoimmin woi waalioikeuden saada selwittämällä asian jollekin waalilautakunnan jäsenelle ja pyytämällä että epäkohta korjataan jo waaliluetteloja tarkastettaessa, siis ennenkuin luettelot pannaan esille. Waalilautakunnalla on — eduskunnassa juuri tämänlaatuisista tapauksista lausutun mielipiteen mukaan — walta tehdä henkirjoittajan antamaan luetteloon lisäyksiä, kun wain tiedetään että henkilö muutoin täyttää waalikelpoisuusehdot. Jos waalilautakunta ei tee korjausta, on kietysti walitettawa ja siinä esitettäwä papinkirja (joka osottaa kansalaisluottamuksen ja ijän) sekä tämän wuoden henkirahain kuitti. Ennen tämmöiset walitukset tosin eiwät ole auttaneet, mutta senjälkeen kuin asia, niinkuin sanottu, oli eduskunnassa päinwastaisen tulkinnan alaisena, on syytä toiwoa wiranomaisten muuttawan menettelyään.

Tiedämme että Tampereella Maistraatti jo ennen wiime waaleja menetteli yllämäitatulla tawalla lisäten waaliluetteloja tarkastaessaan luetteloon henkilöitä, jotka huomaamattomuudesta oliwat jääneet henkirjoituksesta pois.

A. C—s.

Muualta kotimaasta.

Wesikauhu.

Uudenkirkon piirieläinlääkäri on lääkintöhallitukselle ilmoittanut etä hän tutkiessaan erään Antti Kuukki nimisen talonpojan koiran raatoa on huomannut koiran sairastaneen wesikauhua. Tämä koira oli purrut useita toisia koiria, wiitä sikaa sekä työmiestä Petter Mällaa ja 4-wuotista poikaa Erkki Kaikia, jotka molemmat on lähetetty Pietarin Pasteurlaitokseen. Sioista on tutkittaessa neljä huomattu terweiksi.

Myöskin Terijoei eläinlääkäri on tutkinut erästä koiraa ja huomannut sillä olleen wesikauhun.

Joukko helsinkiläisiä poliiseja tulee joulukuun 1:senä—22:ntena päiwinä sekä tammikuun 7:ntenä—20:ntena päiwinä matkustelemaan maseudulla Uudenmaan läänissä tarkastamassa, että kuwernöörin määräyksiä wesikauhun wastaustamisesta noudatetaan. Kuonokopattomat koirat ammutaan sawuja kuin kissat.

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen

kokouksessa t. k. 2:sena päiwänä ilmoitettiin yhdistyksen saaneen lahjoituksia rautatien wirkamies K. Boijerilta 5 walokuwaa, rouwa S. Jürgensiltä Kartjenin 1827 tekemän lyijykynäpiirroksen K. W. H. Jürgensiltä, hra Maunu Nordbergiltä Tornion juutariammattikunnan sinetin wuodelta 1779 ja roomalaisen rahan sekä Nautica-kokoelmiin kapteeni F. Hjeltiltä konsuli G. Sundmannin kautta laiwan mallin ja rahtisetelin wuodelta 1822, maistari A. M. Tallgrén, joka yhdistyksen stipendillä teki tutkimusmatkan Wenäjälle, oli jättänyt kertomuksen matkoistaan. Matka oli kestänyt 11 wiikkoa ja on hra T. m. m. tehnyt muinaistieteellisiä kaiwauksia Kasanin, Kostroman ja Arkangelin läänneissä yhteensä 8:lla eri paikalla, jotapaitse hän on topograafisesti tutkinut useita asutuspaikkoja, linnoja ja kalmistoja eri aikakausilta. Matkaltaan oli hra T. tuonut noin 450 muinaisesinettä.

Kotisuututkijain keskuswaliokuntaan walitsi yhdistys tri A. Hackmanin.

Yhdistyksen jäseniksi ilmoitettiin liittywän maisteri G. Topeliuksen ja senaatin kanslisti C. A. Wirtanen. Tri A. O. Heikell kertoi Seurasaaren ulkomuseon synnystä wäärlaisten esitelmäänsä lukuisilla walokuwilla.

— **Lahden waltuusmieswaali.** Perjaitaina toimitetussa waltuusmiesten waalissa Lahdessa tuliwat walituiksi apteekkari Hj. Fellman 2796:lla äänellä, kauppias G. Fagerholm 2767:lla äänellä tuomari K. R. Helanen 2734:lla äänellä, kauppias O. Ikonen 1660:lla äänellä, liikemies A. Kauranen 1625:lla äänellä ja kauppias Yrjö W. Salonen 1462:lla äänellä.

— **Suomalainen laiwa haakseikkoon.** Tukholmasta joulukuun 3:ntena päiwänä. Höyryslaiwa „Sundswallin" kohtalosta ei tiedetä. Laiwan, joka oli matkalla Sundswallista Waasaan, mutta ei ole saapunut määräpaikkaansa, pelkätään joutuneen haakseikkoon.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Uusia kirjoja.

Selma Auttila: Kaupungin lapsi. Kustantanut Werner Söderström osakeyhtiö. Siwuja 121. Hinta 2:25.

Tekijätär kuwaa tässä kirjassaan niitä wastakohtia, mitä maalais- ja kaupunkilaiselämässä muodostuneet erilaiset kiintymykset woiwat perheessä synnyttää. Nuori, wallaton ja oikullinen kaupungineito lähtee kesälaitumille wankkaan maataloon, jossa on kuusi rotewaa weljestä. Rakastuu wanhimpaan ja menee naimisiin. Ymmärtämättä welwollisuuksiaan awioliitossa, wähimmän juuri kotinsa emännyteen kuuluwia, ei hän löydä uudessa asemassaan mitään wiihdyttettä. Hän on liiaksi kiinni kaupungin wilk

HUOM.! HUOM.!

Suuri Todellinen Loppuunmyynti

Aikoen lopettaa täällä harjoittamani kangaskaupan (Vähittäisosaston) Tamp. Osakepankin uudessa talossa

Kuninkaan- ja Hämeenkadun kulmassa

Loppuunmyyn koko suuren varastoni | suureksi osaksi tänä syksynä sisäänkuljettelta, kuosikkaita tavaroita | Sisäänostohintoihin ja siitä allekin

Kuosikkaita, mustia ja värillisiä Pukukankaita eri hintoihin.
Villa- ja Pumpuli-puserokankaita kuosikkaissa malleissa.
Mustia ja värillisiä Silkkikankaita, uusissa väreissä.
Pesua kestäviä Täys- ja Raakasilkkikankaita Smk. 2: 25 metriltä.
Mustia, värillisiä ja valkosia Pitsikankaita.

Kuosikkaita Koristetavaroita.
Silkkiliinoja, Teatterisaaleja, Sifonkiliinoja y. m.
ORENBURG-Liinoja useissa väreissä ja eri hintoihin.
Villasaaleja ja Pääliinoja,
Sänkyfilttejä, Matkafilttejä, Oviverhoja, Gobeliineja.
Pöytäliinoja ja Akkunaverhoja eri hintoihin ja useissa väreissä ja malleissa.

„GOLF"-Puseroita.
Herrain- ja Naisten käsineitä ja hansikkaita.
Suuri valikoima hienoja ranskalaisia ja englantilaisia Hajuvesiä ja Saippuoita.
Naisten Võitä ja Solkia.
Naisten ja Herrain Nenäliinoja halvalla.
Herrain Puku- ja Palttookankaita.

Villa-Alusvaatteita.
Kauluksia, Kalvosimia.
Valkoisia ja Värillisiä Paitoja ja Kravatteja.
Kaulussuojelijoita.
Valkoisia ja värillisiä Herrainliivejä.
Matkalaukkuja, Rahapussia ja Lompakoita y. m., y. m. parhaasta nahasta valmistetut.

Tällä ei tarkoiteta mitään reklaami-ilmoitusta, vaan on tämä TODELLINEN LOPPUUNMYYNTI omistamassani vähittäisliikkeessä, jonka todenperäisyydestä Arvoisa yleisö tulee vakuutetuksi käydessään liikkeessäni ostoksilla ja huomatessaan hintojen halpuuden.

HUOM! **Liike myydään myös kokonaisuudessaan hyvillä ehdoilla!**

Kunnioittaen: **OSCAR BÅNG.**

G. J. MARSCÉN

Kangaskauppa
Kauppakatu 16.

Syksyksi saapunut:
Naisten Doffeleita, uusim. laaduissa ja väreissä.
Miesten Doffeleita, Kotim. ja Engl. laatuja.
HUOM! Suuri joukko väril. NAISTEN DOFFELEITA loppuunmyydään suuresti alennetuilla hinnoilla. HUOM.
2471

HUUMORI

kirjallisuudessa on se, joka useln paraiten kuvaa eri kansakuntien luonnetta. Jokainen tunnemme amerikalaisen huumorin. Ruotsissa myöskin on humoristinen kirjallisuus korkealla kannalla ja kerrassaan hauskana, mutta samalla syvänä esiintyy se Venäjän kirjallisuudessa.

Lukekaa

Anton Tschehow:
KAKSIKYMMENTÄ,

ja varmaan huomaatte, että kirja lajuudestaan huolimatta tuntuu Teisä liian lyhyeltä.

Saadaan kaikista kirjakaupoista. Hinta 2: 75.

Kustantaja YRJÖ WEILIN, Helsinki.

kaasja elämässä, huwituksissa ja humussa. Siksi hän tuntee olewansa kuin wanki ahtaassa korwen kolossa. Miehensä uuras maamiehen työssä möyriminen inhottaa häntä. Mutta mies ei woi irroittautua elämäntehtäwästään, eikä muuttaa kaupunkiin. Waimo muuttaa yksin.

Aihe on erittäin kiitollinen. Ja on se koko wilkkaasti esitetty. Mutta lukijasta tuntuu käsittely pintapuolisella. Olisi odottanut enemmän sywentymistä siihen, ja silloin tämä teos olisi muodostunut suureksi woitoksi tekijättärelle. Tämmöisenäänkin tulee sen mielellään.

*

Kah. Kysymysmerkkejä ja kuinka Muikkulan Matin kirkolla käwi. Toinen painos. 150 siw. Hinta 1: 25. Werner Söderström osakeyhtiön kustantama.

Nämä kaksi kertomusta on julaistu ensi kerran w. 1885. Ne owat paljon miellyttäneet wanhaa lukijapolwea. Nyt niistä on ilmestynyt uusi painos, ja luultawasti ne wieläkin halukkaasti wastaan otetaan. Niissä on sattuwaa leikillisyyttä lämpimän ja kotoisen tunnelman keralla. Ilokseen katselee noita waatimattomia piirroksia Hämeen kansanelämästä.

A. P.

*

Hannes Nylander ja E. Cajander Lyhyykarjan Hoito. Otawan kustantama.

Kauan on meillä jo kipeästi kaiwattu kunnollista oppikirjaa karjanhoidossa. — Suomen kieliset kirjat, jotka tätä maatalautemme toista päähaaraa owat käsitelleet, owat olleet pienehköjä ja wajawaisia sekä sellaisina saaneet toinen toistaan täydennellä. Useat niistä owat myöskin olleet alkuaan toisia maita ja siis toisia olosuhteitakin warten laadittuja. Suomennettuina ja meidän oloihimme jamalla jonkun werran joweltutettuina owat ne meillä ainoastaan wälttäwästi woineet tarkoitustaan wastata. — Siksipä onkin jo kauan odotettu, että jokin meikäläinen, tarkoin karjaolojamme tuntewa ammattimies, olisi ryhtynyt laatimaan jellaista oppikirjaa karjanhoidossa, että sitä monissa maatalouskouluissamme woitaisiin menestyksellisesti käyttää. Tällainen kirja onkin nyt wihdoin saatu kun „Nylander'in ja Cajander'in Lyhyykarjan Hoito" on painosta ilmestynyt.

Kirjassa tehdään ensiksi lyhyesti selkoa karjan kehityksestä, karjaroduista ja karjanhoidosta useissa eri karjamaissa. Kun näin on luotu lyhyt silmäys karjanhoitoon ulkomailla, tehdään jonkun werran tarkemmin selkoa kotimaisista karjaroduistamme, karjanhoidostamme sekä näitten kehityksmahdollisuuksista.

Kirjan toisessa osassa puhutaan karjanjalostuksesta sekä kaikista seikoista, mitkä tässä meille ylen tärkeässä asiassa, owat huomioon otettawat, jotta mekin hywiin tuloksiin karjanhoidon alalla pääsisimme. Selwästi käy, että kiitollista kotimaista raaka-ainetta on meillä karjanjalostustamme warten kyllksi, samoin myös muita tarwittawia edellytyksiä ja kun lisäksi waan on riittäwää kestäwyyttä, huolellisuutta ja karjasilmää jalostajille, niin on meillä ennen pitkää olewa kelpo kotimainen karja. — Sillä aikaa kun koulussa on ehditty läpikäydä kirjan kaksi ensi osaa, on siellä myös toisaalla ehditty, jos oppitunnit owat waan olleet oikein järjestetyt, tutustua eläinruumiin anatomiaan ja fysiologiaan sekä kemiasiakin ehditty niin pitkälle, että woidaan menestyksellä käydä käsiksi kirjan kolmanteen osaan ruokintaoppiin. Se on koko laaja, mutta meikäläisissä oloissa tarkoitustaan warsin wastaawa, sillä jos missään, niin on meillä puutteellisuuksia olemassa karjanrehun tuntemisessa, wiljelemisessä ja ennen kaikkea elukoille syöttämisessä, ja owat nämät epäkohdat myös karjanomistajalle ja hoitajalle selwitettäwät. Kirjassa annettujen tietojen, neuwojen ja esimerkkien awulla luulisi ymmärtäwäisen karjanhoitajan woiwan ajettaa karjanruokinnan eri olosuhteissa sopiwaksi ja tarkoitustaan wastaawaksi.

Neljännessä osassa — „Karjanhoito" — saapi karjanhoitaja itselleen joukon sanoaksi kultaisia ohjeita. Niitä tarkoin noudattamalla woipi hän olla wawna menestymisestään karjanhoitajana ja kaswattajana.

Lopuksi on kirjassa selostus karjatalouskustannuksista maassamme. — Karjatalouden menopuoli onkin sellainen, ettei sitä karjanomistaja useinkaan tule kyllin tarkoin ja joka puolelta ajatelleeksi ja owat siihen tuluwat asiat sentähden tällaisessa kirjassa esiintuotawat, mutta mielestäni olisi ollut myös suotawa, että kirjassa olisi esitetty kysymyksessä olewain karjain tulopuoletkin. Ellewät nämät olleet kyllin hywät, niin olisi ne sittenkin woitu esittää ja waikkapa wiitata muualla saatuihin parempiin tuloksiin, jotka olisiwat sitten olleet meidän kannustiminamme parempaan päin pyrittäessä. Samoin olisi mielestäni ollut paikallaan, että kirjassa olisi esitetty muutamia eri oloissa joweltuwia nawetta-työjärjestyksiä.

Pienempiä wirheellisyyksiä on kirjaan pujahtanut paikotellen. Esim. siwulle 197 sanotaan: „Lehmillä, kuten kaikilla märehtijöillä on neljä mahaa . . . Asia on kuitenkin niin, että kamelieläimillä on waan kolmiosainen watsa, niiltä kun puuttuu satakerta. Siwulla 254 sanotaan: „Jos jälkeiset pitempään jäätwät sisään lehmään j. n. e. Oikeammin olisi ollut esim.: Jos jälkeiset eiwät ajoissa lehmästä lähde j. n. e.

Kokonaiswaikutus kirjasta, joka lisäksi on walaistu monella hywinwalitulla kuwalla, on warsin hywä. Se ei tule poistamaan ainoastaan kauan wallinneen oppikirjan puuteen maatalouskouluissamme, waan lisäksi on siitä olewa kaikille eteenpäin pyrkiwille karjanomistajille ja hoitajille maassamme suuri hyöty, waikka he eiwät woisikaan kirjaa kokonaisuudessaan ymmärtää.

N. S.

Laaja ulkomaalainen teos suomalaisesta kirjallisuudesta.

Näinä päiwinä ilmestyy Chikagon yliopiston professorin Johan Jacob Meyerin kirjoittama, seitsemättä sataa suurta siwua käsittäwä teos Aus dem Lande der tausend Seen (Tuhanten järwien maasta). Professori Meyer, itse runoilija, on oppinut suomenkielen ja waiwaa säästämättä, ihmeteltäwää harrastusta osottaen, seurannut kirjallisuuttamme warhaisimmista ajoista uusimpaan aikaan asti. Kirjallishistoriallinen puoli teosta käsittää kolmatta sataa siwua, jälkimäinen osa on näytteitä tunnetuimpien proosakirjailjain teoksista. Kirja sopii erinomaisesti esim. koulukirjastoihin ja lahjaksi ulkomaalaisille tuttawille.

Jotta teoksen ilmestyminen käwisi mahdolliksi, taattiin sille yksityisiä tietä Suomessa 200 kpl. menekki. Werner Söderström Porwoossa on luwannut pitää huolta teoksen jakamisesta, joten tilaukset owat osotettawat sinne. Hinta tulee olemaan 12 mk. 15 p. (kirjakauppahinta 15 à 16 mk.). Ne, jotka owat tilanneet teoksen aikaisemmin yksityistä tietä, saawat sen lähetetyksi luokseen niin pian kuin se on saapunut Suomeen.

Maaseutukirjeitä.

Omilta kirjeenvaihtajiltaa.

Ikaalisista marraskuun lopulla.

Witsaus.

I

Witsaus on jama kuin kuritus eli ruoskiminen, eikä yllä ole mitään orpanuutta, suoweruutta tai muutakaan hengenheimolaisuutta „witsien" pyöräyttämisen eli leikkipuheiden pääsälemisen kanssa, jonka yksinkertaisen sanan selityksen olen siitä syystä heti pakotettu esiintuomaan, että tällä witsaukseella eli sanaruotaman käyttelemisellä olisi tarkotus kylwöttää pääasiallisesti sellaista kunnan wirastoa, joka mielellään erehtyy jo käsitteissäkin niin miksi ei silloin paljon helpommin samalle wiwahtawissa nimissänoissa. Päällekirjoitus osottaa siis kirjeitteni laadun, sen alla olewa merkki järjestyksluwun. Järjestyksluwun suuruus taasen tulee riippumaan siitä, kuinka kauwan löyhtetyt ummistawat korwansa ja paaduttawat sydämensä.

Ikaalisten kunnallislautakunta on sellainen wirkakunta, jonka päähän ei selwiä ja jonka „pää" ei tahdo tietää mikä ero on isännällä ja isännöitsijällä. Siksi täytynee minun antaa alkeisopetusta näiden eri käsitteiden tuntemisessa. Ikaalisten kunta on isäntä, joka isännöitsijän toimen on antanut kunnallislautakunnalle, pidättäen itselleen kuitenkin isäntäwallan, joka esiintyy kyllin selwästi kuntakokouksen tekeminä päätöksinä. Näin se on tai oikeammin näin sen pitäisi olla, mutta waltettawasti on kunnallislautakunta omawaltaisesti hyppännyt isännöitsijän asemasta itse isännän tilalle kunnan ohjaksiin ja käyttänyt esim. kunnnanyhteistä kukkaroa oman, eikä isännän, s. o. kunnan määräysten mukaisesti.

Neljäsoja wuosisadan kuluessa on nim. joku merkillinen seikka ollut niin ylen tärkeä ja painawa että se on yksinomaan määrännyt sen aina saman paikan, mistä kunnan yhteisiä tarpeita on ostettu kunnan waroilla, waikka jo tawallinen hywä tapa waatii, että kunnan yhteiset ostokset tarjotaan wapaasti kilpailtawaksi urakkahuutokaupalla.

Että se ei ainoastaan ole hywä tapa, joka tuon toimenpiteen waatii, waan sen wielä wahwistaa isännän määräykset, kunnan päätökset, joista laatuaan wiimeinen on tehty 30 päiwänä Toukok. 1909. Tämä päätös, johon ei kukaan ole walituksella muutosta hakenut, kuuluu seuraawasti: „— — — —

Fr. Björkqvist

Perustettu 1888 ▪ Tampere ▪ Telef. 22 ja 1001

Tukku- ja Vähittäiskauppa.

Hyvillä tavaroilla, ja parhaiten lajiteltu

Seka- ja siirtomaan tavara-varasto.

Halvat hinnat! ▪▪▪▪ Nopea toiminta!

— Suomettarelaiset kuuluwat pitäwän kokoukſen enſi ſunnuntaina kunnan tuwalla. Ehkä agiteeraawat miljoonien myöntämiſeen, kuten wiime ſunnuntaina tehtiin kirkoſſa jumalanpalweluksſen aikana. Silloinhan täytyy takoa, kun raudan luullaan olewan kuumimmillaan.

Teräs.

Wenäjältä.

Hallitus ja osuustoiminta-liike.

Kuten ſaattoi odottaakin, huomauttaa „Rjetſh", owat paikalliſet hallintowiranomaiſet käſittäneet ſiſäaſiain miniſteriön äſkeiſen kiertokirjeen oſuuskuntien walwonnaſta jonkunlaiſeſſi kehoituksſeſſi oſuustoimintaliikkeen rajoittamiſeen ja ſen toimiwain henkilöiden ſortamiſeen. Harwa ſe päiwä on rahaminiſteriön äänenkannattaja „Kauppa- ja Teolliſuuslehti" kehottanut wenäläistä yleiſöä edistämään oſuustoimintaa, jota ilman wiljakaupan ja pienteolliſuuden paremmalle kannalle ſaattaminen on mahdotonta. Eikä ole päiwää, jona ſiſäaſiain miniſteriön äänenkannattajat puoleſtaan eiwät oliſi kehottaneet „walwomaan" niitä laitokſia ja toimihenkilöitä, jotka innokkaimmin työſkentelewät oſuustoiminnan alalla.

Twerin ſemſtwon toimimies, agronoomi Dewel on jo 24 wuotta toiminut Twerin kihlakunnaſſa. Kun Plehwen käſkyläiſet aikanaan „puhdiſtiwat" tätä läänitä, ei häntä waſtaan woitu tuoda eſiin mitään. W. 1901 hra Dewel ryhtyi järjeſtämään oſuuskauppoja ja ſai läänisſä perusteluksſi tällä alalla 17 oſuuskutaa. Tämä oli hallituksen ſilmisſä rikos, joſta hra Dewelä kohtaſi hallinnollinen rangaistus, ſitten kun oikeus ei ollut huomannut hänen toimiſjaan mitään laitonta. Santarmit paniwat yöllä hänen luonaan toimeen kotitarkaſtuksen, löytämättä kuitenkaan mitään kumouksellista, mutta ottiwat takawarikkoon oſuustoimintakirjallijuutta ja koko kirjeenwaihdon. Santarmihallitukſeſſa kenr. Shlihtin ſitten waati D:ltä kirjalliſta ſelontekoa hänen toiminnaſtaan, hän kun oli „koko Twerin läänin peittänyt oſuuskuntawerkolla". Hra D. kirjoittikin ſelonteon. Pian ſenjälkeen juliſtettiin päätös: Dewel on wallankumouksellisesta kiihotustyöſtä aſetettawa kahdeksi wuodeksi poliiſitarkaſtuksen alaiſeksi, jonka keſtäeſſä hän ei ſaa ajua Twerin, Pietarin eikä Moskowan läänisſä".

Wanha ſemſtwomies Dewel ei tietyſtikſään ole koſkaan ollut wallankumouksellinen; hän on toiminut wain ſemſtwon agronomina ja edistänyt oſuustoimintaliikettä. Mutta ſiinä onkin jo kyllikſi kumouksellisuutta, kuten yleenſä kaikeſſa kulttuurityöſſä.

Poliiſin rajaton walta Wenäjän kanſalaisten ja oſuustoiminnan yli on taaſkin kerran tullut todiſtetuksſi.

— **Hälytyshuhut Kaukaiſesta idästä.** Ulkominiſteriön äänenkannattajaſta käywä „Journal de St. Pétersbourg" julkaiſee otſakkeella „Aiheeton hälytys" kirjoituksen, huo-

Ulkomailta.

Antwerpen.

Antwerpen, marraskuuſſa 1909.

Belgia on ſiinä onnelliſeſſa aſemaſſa, etta ſillä on kaſki pääkaupunkia, jotka owat molemmat ſuuria kaupunkeja, owat wain puolen tunnin rautatiematkan päässä toiſiſtaan ja owat — ſe on oikeastaan merkilliſintä koko jutuſja — parhaita yſtäwiä maailmaſſa.

Olihan oikeaſtaan täyſi ſyy epäilä, että kaſki niin ſuurta kaupunkia oliſiwat mitä ankarimmin kateelliſia toiſilleen; mutta kun näin ei ole laita, niin tämä johtuu ſiitä ſeikaſta, että niillä kummallakin on oma erikoiſalanſa.

Bruſſel eduſtaa maata ſiſäänpäin, ſe on regioenſikaupunki ja ſiellä on parlamentti ja kaikki korkeimmat ſiwiiliwiranomaiſet ſamalla kun Antwerpen on maan ſuurin ja wahwin linnoitus ja eduſtaa maata uloſpäin werrattoman ſatamanſa ja ſiihen liittywän kauppanſa ja merentakaiſen laiwaliikkeenſä kautta.

Siimäilkäämme tänään Antwerpeniä, ſe matkaa tutuſtumiſen waiwan.

Enſi ſilmäyſtſellä, heti kun astuu uloſ keſkuſrautatieaſemaſta mahtawiſta eteiſiſtä, huomaa olewanſa ſuurkaupungiſſa. Sähköraitioteitä, autoja, tawalliſia ajoneuwoja ja kiirehtiwä jalan kulkijoita kuohuu ſekaiſin, ja ſuoraan edeſſä on ihana Avenue de Keyſer, komea bulewardi lukemattomine hienoine hotelleineen ja rawintoloineen — yleenſä on Antwerpeniſſä, ja warſinkin Gare Centralen läheiſyydeſſä aiwan tawaton joukko rawintoloita, mikä on luonnolliſen ſeuraus ſiitä ſuuresta wierastulwasta, joka kaupungiſſa käy pitkin wuotta.

Antwerpen on kanſainwälinen kaupunki ja liikekaupunki, ſiellä yleenſä ei tunneta käſitettä „wieraſta rahaa" — joka paikaſſa, hotelleiſſa, rawintoloiſſa, kauppapuodeiſſa ſaa makſaa yhtä kernaaſti englantilaiſella, ſakſalaiſella ja ſkandinaawiſella rahalla kuin belgialaiſella, nimittäin ſiinä tapauksſeſſa, että tarjoaa kultaa tai ſuuria hopearahoja, oudoiſta paperilapuiſta he eiwät ſuuria wälitä.

Liike käy kaiken edeſſä, wieläpä niin ſuureſſa määräſſä, että kaupat owat awoinna koko ſunnuntain — onhan meille pohjoiſmaiſille hieman outoa nähdä kauppapuodiſſa liikkeen täywän kaiket ſunnuntait, mutta täällä ajatellaan näin: wieraita, jotka tekewät kaupungille ſen kunnian, että käywät täällä ſunnuntaina, on palweltawa yhtä hywin kuin niitä, jotka käywät muina wiikon päiwinä.

Samoinkuin kaikiſſa hollantilaiſiſſa kaupungeiſſa owat talot rakennetut päädyt katua wasten, ne owat hywin kapeita, tawalliſesti waan kaſki- ja kolmekerroksiſia, ja akkunain wäliſſä hywin kapeat pilarit, mutta ſen ſijaan ne owat melkoſen ſyliä. Nämä kapeat korkeat faſaadit, jotka owat monenmoiſella tawalla koriſtettuja, antawat kaupungille kokonaan toiſenmoiſeſti wilkkaan leiman kuin niin monien muiden kaupunkien ſuuret ikäwät faſaadit.

Niin kuin jo mainittiin, joutuu heti aſemalta poiſtueſſaan keſkelle wilkaſta katuelämää, mutta waſta ſitten ſaa oikean kuwan ſiitä, mitä Antwerpen on, kun menee — ſatamaan.

Siellä kuohuwa elämä, warſinkin lauantaiſin, jolloin ſuuret ſiirtolaislaiwat lähtewät, on niin ſuurenmoinen, että ſitä on melkein mahdoton kuwailla.

Silmänkantaman matkalla on ſuuria waltamerilaiwoja, Red Star Linen, Nordeutſcher Lloydin ja minkä nimeliſiä ne kaikki owatkaan nuo laiwayhtiöt, toiſta penikulmaa pitkän laiwarannan warrella, ja ſiellä laſtataan ja puretaan korwia huumaawaſſa meluſſa yli 300:lla ſuurella puriſtetulla ilmalla käywällä noſtokoneella. — Pitkin laiwarantaa on yhtäjaksoinen jono matalia waraſtorakennuksia ja niiden päällä käy käwelytie, joſta ſaa erinomaiſen kuwan työſtä ſatamaſſa ja ihaſtuttawan näköalan wirran toiſelle puolelle. Tämä mahtawa ſatama, joka lienee ſuurimpia maailmaſſa, ei nimittäin ole muoodſtunut mereen waan Scheldewirtaan, joka on niin ſywä, että ſuurimmat taiſtelulaiwat woiwat päästä ſinne ſiſään.

Siirtolaiſten laiwaan menon katſeleminen ei ole ſuinkaan wähinmmän mielenkiintoiſta. Erityiſesti kiintyy huomio III:nnen luokan matkuſtajiin. He owat torſtain ja perjantain kuluesſa tulleet kaupunkiin Saksaſta, Puolaſta, Wnäjältä ja Itäwalta-Unkariſta ja nyt lauantaina aamupäiwällä heitä ſaatetaan majataloiſta, joiſſa he owat aſuſſneet, joukottain ſataman lähtemään matkalle meren yli, joſſa he ehtä löytäwät ſen onnen, jota turhaan owat tawoiteleet kotiſeuduillaan. He owat ennimmäiſeen nainutta wäkeä kaiken ikäiſine lapſineen. — Huomaan eſim. erään äidin, joka taluttaa pientä poikaſta kummaſjakin kädeſſään ja huiviſſa, joka kulkee rinnan yli ja on ſelässä ſidottu ſuureen ſolmuun, on hänellä wielä yhi pienokainen. Tämä pienokainen — matkaa rauhalliſesti äidin rinnolla eikä ſe oſaa uneſſia ſiitä ſuureſta muutoſteſta, joka on tapahtumaſſa. Äidin rinnalla käy iſä, pitkä, woimakas, tataariſta näyttäwä olento — hänellä on kaikki heidän omaiſuutenſa ſullottuna kahteen ſäkkiin, mutta ilmeiſesti hän oliſiſeſti ja waloiſeſti katſelee tulewaiſuutta ja nyökää kehoittawaſti toiſelle nulikalle, joka alkaa wäſyä.

Niin ,tulkoon tulewaiſuus waloiſaſti ja onnelliſeſſi kaikille niille, jotka uſkaltawat ottaa tämän askeleen, lähteä etſimään uutta toiminta-alaa uuſiſſa oloiſſa.

Katſelija tuntee halua lauſua heille jonkun kehoittawan ſanan matkalle, mutta he eiwät ymmärrä meidän kieltämme emmekä me heidän, ja niinpä täytyy tyhtyä nyökkäämään heille yſtäwälliſeſti, ja he nyökkäiwät wastaan ja hymyilewät.

Nostokoneet meluawat ja ketjut kaliſewat, rautatiewaunuja kulkee lakkaamatta edes takaiſin laiwojen waraſtohuoneiden wäliä, työ käy wakawaa meneoaan, laſtataan ja puretaan, ja keſkellä kaikkea tätä prooſallista wilinää, he oliwat katſellen Nordhun joukkojen marſſia. Kenenkään näkemättä, kuulematta oli hän pääſyt hiipimään aiwan läheſle, ſeikkailijan jonkun waromattoman liikkeen houkuttelemana.

Nyt oliwat heidän kaikki tulewaiſuuſſuunnitelmanſa yhdeſſä ainoaſſa ſilmänräpäyksſeſſä menneet mytyyn. He eiwät enää toiwoneetkaan woiwanſa pitää zaroſſalaiſten läſnäoloa ſalaſſa. Nyt oli pakko ryhtyä taiſteluun ilmi päiwällä, eikä pimeyden turwiſſa, kuten he oliwat toiwoneet.

— Nyt he owat meidät pettäneet! ſanoi amerikalainen hurjaſti. Woit heti marſſittaa joukkomme eſiin, niin tapahtuu ratkaiſu noeammin. Oliſipa minulla nyt waan ampumaaſe, niin täyttäiſin tuon kirotun raukan lyijyllä, jotta ei hänen enää koſkaan tekiſi mieli parkua. Saamaſſa hän kumminkin ſai kumartua alas niin kiireeſti kuin taiſi, ſillä toiſen kerran piteli tuo hänen kiukkuinſa eſine uhkaawalla tawalla kiwäärinſä lipaſinta.

Tällä kertaa oli hän tähdännyt paremmin, ſillä kuula oſui ſuoraan Wrenelda rintaan, mutta haarniſka pelaſti miehen, waikka hän laukauksen woimaſta horjahtikin taaſepäin.

— Suuri Kraſja! huudahti hän raiwoiſſaan. Mitä ihmeen aſeita heillä on? Mitä nuo tultaſyöſyiwät putket owat? Ne eiwät heitä kumminkaan paleſta — kautta ſuuren Kraſjan, eiwät!

Hän kohotti torwen huulilleen, ja ſen ääni yliſi kalliioiſſa. Zaroſſalaiſten enſimäiſet riwit astuiwat eſiin tunneliſta ja korottiwat hirwittäwän ſotahuudon, nähdeſſään eſiintunkewat ſuſilaiſet.

Mitä nämät ajatteliwat, ei ole helppoa ſanoa, mutta he ſeiſahtuiwat kuin ukkoſen lyömät töllistelemään noita karſkia miehiä, jotka astuiwat ulos ſuoraan wuoreſta. Sitten heiltä pääſi kauhun ulwahdus ja kääntyen ympäri rienſiwät he, minkä ehtiwät, takaiſin pääwoiman luo wiekas wakoilija mukanaan.

Heidän jäleſſään karkaſi Wrenelda johtamina muutamia kymmeniä zaroſſalaiſia, kaikki kuin jättiläiſiä, joiden näkeminenkin karkoittaiſi wihollinen pakoſalle.

Huolimatta haarniſkainſa painota, kiiſiwät ſotilaat nopeammin, kuin ſuſilaiſet, päästen heitä yhä lähemmäkſi. Wihdoin, kun jälkimäiſet huomaſiwat, että heidät ſaawutetaan, kääntyiwät he ympäri, aſettuen wastarintaan.

Kokainen heiſtä laukaſi kiwäärinſä yhtaikaa, ja monet kuuliſta oſuiwatkin huolimatta ſuojelewiſta haarniſkoiſta. Kolme mieſtä kaatui heti, mutta ennen kuin ſuſilaiſet ehtiwät toiſen kerran lauaiſta, oliwat muut tapparoineen heidän kimpuſjaan.

Turhaan koettiwat willit wastuſtaa jättiläiſmäiſeen ahdiſtajainſa hirwittäwiä iſkuja. Heidän kiwäärinſä ſinkoiliwat pois käſiſtä ja yhtiſellen kellistettiin heiſtä jokainen tantereeſeen.

Suſilaiſten päätwoima taſangolla pääſti ilmoille kähean ulwahduksen, ja kun Wrenelda wäkineen wetäytyi takaiſin, awautui heidän taaja rintamanſa. Kahtena pitkänä riwinä läheni nyt yhſi ſuſilaiſoſaſto kalliioita, jonka ſuojaan Zaroſſalaiſten pataljoonat keräänkyiwät ſiſäli kun ehtiwät eſiin tunneliſta.

Jatket.

walloitetuiſſi, niin on meille niiſtä arwaamaton hyöty.

— Tuo on järkewää puhetta, wanha yſtäwä, waſtaſi Hawerly reippaaſti. Pyiykäämme täällä aiwan rauhaſja, kunnes ſuſilaiſet owat kadonneet näkywiſtä, lähtekäämme waſta ſitten heitä ajamaan takaa ja tehkäämme hyökkäykſemme kun he yöſi olwat leirityneet.

— Hywä on, waſtaſiwat hänen towerinſa, kääntäen jälleen huomionſa ſuſilaiſten riweihin.

Ryhmä ryhmän peräſtä tuli näkywiin. Jono tuntui loppumattomalta. Toiſia katoſi wuoren taakſe, ja yhä uuſia tuli näkywiin.

Mutta yhtäkkiä kuului aiwan heidän läheiſyydeſſään uhkaawa ulwahdus, joka towerusten ſydämet täytti kauhulla. Salaman nopeudella he kääntyiwät ſinnepäin, mistä ääni kuului ja näkiwät muutaman ſuſilaiſen tuskin wiidenkymmenen kynärän päässä ſiitä paikaſta, joſſa he itſe ſeiſoiwat.

— Suuri luoja! nyt olemme kuoleman omat! kuiſkaſi parooni ja ſamalla ſuſilainen päästi kuuluwille toiſen ulwahduksen, noſtaen ſamalla kiwäärin olalleen. Samaſſa ſuhahti kuula Seymourin korwiſſa, kilpiſtyen kalliota waſtaan.

Heti laukauksen jälkeen päästi ſuſilaiſten päätwoima taſangolla waſtauſhuudon. Heidän tummat riwinſä pyſähtyiwät, ja kun wakoilija kolmannen kerran kiljahti, jyöſähti tuſinan werta ſuſilaiſſia huimaawaa wauhtia kohti wuoren aukon ſuuta.

26:s luku.

Tappelu taſangolla.

Kaikki tämä tapahtui niin nopeaſti, että towerimme aiwan hölmiſtyiwät. Kukaan heiſtä ei ollut wakoilijaa huomannut, niin utelijaina he oliwat katſellen Nordhun joukkojen marſſia. Kenenkään näkemättä, kuulematta oli hän pääſyt hiipimään aiwan läheſle, ſeikkailijan jonkun waromattoman liikkeen houkuttelemana.

Nyt oliwat heidän kaikki tulewaiſuuſſuunnitelmanſa yhdeſſä ainoaſſa ſilmänräpäyksſeſſä menneet mytyyn. He eiwät enää toiwoneetkaan woiwanſa pitää zaroſſalaiſten läſnäoloa ſalaſſa. Nyt oli pakko ryhtyä taiſteluun ilmi päiwällä, eikä pimeyden turwiſſa, kuten he oliwat toiwoneet.

— Nyt he owat meidät pettäneet! ſanoi amerikalainen hurjaſti. Woit heti marſſittaa joukkomme eſiin, niin tapahtuu ratkaiſu noeammin. Oliſipa minulla nyt waan ampumaaſe, niin täyttäiſin tuon kirotun raukan lyijyllä, jotta ei hänen enää koſkaan tekiſi mieli parkua. Saamaſſa hän kumminkin ſai kumartua alas niin kiireeſti kuin taiſi, ſillä toiſen kerran piteli tuo hänen kiukkuinſa eſine uhkaawalla tawalla kiwäärinſä lipaſinta.

Tällä kertaa oli hän tähdännyt paremmin, ſillä kuula oſui ſuoraan Wrenelda rintaan, mutta haarniſka pelaſti miehen, waikka hän laukauksen woimaſta horjahtikin taaſepäin.

— Suuri Kraſja! huudahti hän raiwoiſſaan. Mitä ihmeen aſeita heillä on? Mitä nuo tultaſyöſyiwät putket owat? Ne eiwät heitä kumminkaan paleſta — kautta ſuuren Kraſjan, eiwät!

Hän kohotti torwen huulilleen, ja ſen ääni yliſi kalliioiſſa. Zaroſſalaiſten enſimäiſet riwit astuiwat eſiin tunneliſta ja korottiwat hirwittäwän ſotahuudon, nähdeſſään eſiintunkewat ſuſilaiſet.

Mitä nämät ajatteliwat, ei ole helppoa ſanoa, mutta he ſeiſahtuiwat kuin ukkoſen lyömät töllistelemään noita karſkia miehiä, jotka astuiwat ulos ſuoraan wuoreſta. Sitten heiltä pääſi kauhun ulwahdus ja kääntyen ympäri rienſiwät he, minkä ehtiwät, takaiſin pääwoiman luo wiekas wakoilija mukanaan.

Heidän jäleſſään karkaſi Wrenelda johtamina muutamia kymmeniä zaroſſalaiſia, kaikki kuin jättiläiſiä, joiden näkeminenkin karkoittaiſi wihollinen pakoſalle.

Huolimatta haarniſkainſa painota, kiiſiwät ſotilaat nopeammin, kuin ſuſilaiſet, päästen heitä yhä lähemmäkſi. Wihdoin, kun jälkimäiſet huomaſiwat, että heidät ſaawutetaan, kääntyiwät he ympäri, aſettuen wastarintaan.

Kokainen heiſtä laukaſi kiwäärinſä yhtaikaa, ja monet kuuliſta oſuiwatkin huolimatta ſuojelewiſta haarniſkoiſta. Kolme mieſtä kaatui heti, mutta ennen kuin ſuſilaiſet ehtiwät toiſen kerran lauaiſta, oliwat muut tapparoineen heidän kimpuſjaan.

Turhaan koettiwat willit wastuſtaa jättiläiſmäiſeen ahdiſtajainſa hirwittäwiä iſkuja. Heidän kiwäärinſä ſinkoiliwat pois käſiſtä ja yhtiſellen kellistettiin heiſtä jokainen tantereeſeen.

Suſilaiſten päätwoima taſangolla pääſti ilmoille kähean ulwahduksen, ja kun Wrenelda wäkineen wetäytyi takaiſin, awautui heidän taaja rintamanſa. Kahtena pitkänä riwinä läheni nyt yhſi ſuſilaiſoſaſto kalliioita, jonka ſuojaan Zaroſſalaiſten pataljoonat keräänkyiwät ſiſäli kun ehtiwät eſiin tunneliſta.

Jatket.

Sähkösanomia.

Wirkaero.

Tukholmasta joulukuun 3:ntena päiwänä. Kronobergin läänin maaherra Ch. E. von Oelreich on ſaanut pyytämänſä wirkaeron. Hänen jälkeenſä on läänin maaherraksi nimitetty päätullihallituksen toimiſton päällikkö A. Hammarſtröm.

Ohjeita

Waaliſautakunnille waaliluetteloiden tekemiſeſtä 1910 wuoden edustajanwaaleja warten ſekä ſiihen kuuluwiſta ſeikoiſta.

Marraskuun 17:ntenä p:nä 1909 Keiſariſlinen Majesteetti on ſuwainnut armoſta hajoittaa Eduskunnan ja määrätä uudet edustajawaalit toimitettawiſſi 1:ſenä päiwänä helmikuuta 1910. Waaliſautakunnille johdoſſi waaliluetelojen laatimiſeſſa on ohjeet yhteenſowitettu Keiſariſlinen Senaatin Oikeuſtoimituſkunnan toimeſta ja ſiſältäwät ne m. m. ſeuraawaa:

Waaliluetteloiden tekemiſeſtä.

1) Waaliluettelona 1910 wuoden edustajanwaaleja warten on käytettäwä 1909 wuoden waaleja warten tehtyä waaliluetteloa, liſättynä aſianomaiſen henkikirjoittajan tekemällä luettelolla kaikſta äänestyſalueella aſuwiſta henkilöiſtä, jotka wuonna 1909 owat täyttäneet neljäkolmatta wuotta.

2) Edellämainittu wanha waaliluettelo ynnä liſäluettelo on waaliſautakunnan niin pian kuin mahdolliſta huolelliſeſti tarkaſtettawa. Jotta oliſi riittäwäſti aikaa waaliluettelon eſiſlepaneminen ſekä tehtyjen muiſtutusten tutkimiſeen Kuwernöörin luona ja Senaatiſſa, pitäiſi tarkaſtus ſaada ſuoritetuſſi kuluwan wuoden joulukuun aluſſa (ſ. 9 kohdan loppuoſaa).

Tarkaſtukſeſſa on kruununnimismiehen tai kaupunginwiskaalin oltawa ſaapuwilla; ja tulee heidän ſiis ſaada tieto tarkaſtukſen ajaſta ja paikaſta.

Aſianomaiſen papiſton ja ſeurakunnaneſimiſten tulee kirkonkirjain ja rekiſterien johdolla antaa waaliſautakunnalle tarwittawat tiedot.

3) Wanha waaliluettelo oli tehty 1908 wuoden henkikirjan mukaan, ja pitää liſäluettelokin niiſtä, jotka wuonna 1909 owa täyttäneet neljäkolmatta wuotta, olla ehty ſanotun henkikirjan mukaan. Jos wanhaan waaliluetteloon taikka liſäluetteloon otetun henkilön kotipaikka 1908 wuoden henkikirjoituksen jälkeen on muuttunut ja hän ſen johdoſta on wuonna 1909 muualla hengille pantu, ei tämä waikuta aſiaan. Mutta jos waaliloikeutettu woi toteennäyttää että hän wuonna 1909 oli paikkakunnalla hengillepantu, waikka hänet erehdyksſeſſä oli jätetty henkikirjoittajan luetteloſta pois, on hänet waaliluetteloon hantawa.

4) Jos tarkaſtukſeſſa hawaitaan että jollakulla wanhaan waaliluetteloon tahi henkilöllä wailtiopäiwäjärjeſtyksen 5 §:n mukaan ei ole waaliloikeutta, tulee lautakunnan pyyhkiä hänen nimenjä luetteloſta. Samoin pyyhkiään pois ne henkilöt, jotka waaliſautakunta warmaan tietää kuolleiſſi. Sarekkeeſeen „tietty ſyy, jonka wuoksi ei ole waaliloikeutta", tehdään lyhyt merkintä waaliluetteloſta poiſtamiſen ſyyſtä, eſim. „Alituinen waiwaſapu" tahi „Kanſalaiſluottamuſta wailla". Sellaiſen merkinnän aſemeſta woidaan myöskin ainoaſtaan wiitata waltiopäiwäjärjeſtyksen wastaawaan ſäännökſeen, eſim. „W. J:n 5 §:n 5 kohta".

Jos henkikirjoittaja on ſanottuun ſarekkeeſeen merkinnyt jonkin ſyyn, joka hänen tietenſä poiſtaa waaliloikeuden, pyyhkii waaliſautakunta pois puheenaolewan henkilön nimen, jos merkintä hawaitaan oikeaſſi. Wastakkaiſeſſa tapauksſeſſa pyyhkäiſtään itſe merkintä pois.

5) Jos tarkaſtukſeſſa hawaitaan että joku waaloikeutettu henkilö on jäänyt wanhaan waaliluetteloon tahi liſäluetteloon ottamatta (ſ. 3 kohta), tulee waaliſautakunnan merkitä hänen nimenjä luetteloon ſekä ſamaſſa aſianmukaiſeſſa ſarekkeeſſa mainita hylä ja talon nimi ja numero taikka kaupungiſſa kaupunginoſa, kortteli, katu ja numero. Soweliaimmin tämä merkintä tehdään otſakkeella „Liſäyhtiä" entiſen waaliluettelon tai liſäluettelon loppuun.

Jos ilmeinen wäärinkirjoitus hawaitaan wanhaſſa luetteloſſa tai liſäluetteloſſa, on ſe korjattawa.

6) Siittenkuin kaikki muutokſet ja liſäykſet ſelwäſti ja ſiiſtiſti on tehty ſekä liſäluettelo liitetty wanhaan waaliluetteloon ja ſen kanſſa yhtäjakſoiſeſti ſiwunumeroitu, pannaan entiſen otſakkeen ſijaan uuſi otſake, eſimerkiſſi näin kuuluwa:

N. N:n äänestyſalueen
Waaliluettelo
1910 wuoden edustajan-
waaleja warten.

7) Siten walmiiſki ſaadun uuden waaliluettelon loppuun tehdään ſeuraawa merkintä:

„Edelläolewa luettelo on N. N:n äänestyſalueen waaliluettelo 1910 wuoden edustajanwaaleja warten. (Paikka ja aika).

Waaliſautakunta":
(kaikkien waaliſautakuntien jäſenten alleſkirjoituksſet).

Sen ohessa pyyhitään pois waſtaawa merkintä wanhan waaliluettelon lopuſta.

8) Tehtyjen muutosten mukaan on waaliluettelon aakkoſellinen rekiſteri tarkoin korjattawa ja täydennettäwä; ja owat kaikki ne merkit ja merkinnät, jotka edeſſä mainittu waalien johdoſta on waaliluetteloon ja rekiſteriin tehty, poiſtettawat tai ſelwään yliſyyhittäwät. Tällä tarkoitetaan pääaſiallisesti merkkejä, jotka oſoittawat että ote waaliluetteloſta on otettu, että äänilippu on otettu ſekä että äänioikeutta on käytetty.

Nekin nimet, jotka owat liſäluetteloſſa, pannaan, noudattaen kirjainjärjeſtyſtä, aakkoſelliſeen rekiſteriin.

Waaliluettelon tarkaſtettawaſki eſiſlepaneminen.

9) 1910 wuoden waaleja warten tehty waaliluettelo pitää heti edellämainitun tarkaſtukſen jälkeen kymmenen päiwän kuluesſa olla aſianmukaiſen walwonnan alaiſena eſiſlepantuna äänestyſalueella. Eſiſlepanemmen on waaliſautakunnan edeltäkäſin kuulutettawa ſiinä järjeſtyksſeſſä kuin kunnalliſiſta kuulutuksiſta on ſäädetty. Kuulutus woipi olla eſim. näin kuuluwa:

Täten ilmoitetaan että 1910 wuoden edustajanwaaleja warten tehty N. N. äänestyſalueen waaliluettelo on p:stä alkaen p:ään asti yleiſön tarkaſtettawaſki eſiſlepantuna N. N:n taloſſa N. N:n kyläſä.

Waaliſautakunnan puoleſta:
N. N.
Puheenjohtaja.

Niiſtä ſyiſtä, mitkä 2 kohdaſſa on mainittu, on waaliluettelo eſiſlepantawa kuluwan wuoden joulukuun aluſſa.

10) Waaliluettelo pitää, niinkuin 9 kohdaſſa on ſanottu, olla eſiſlepantuna „aſianmukaiſen walwonnan alaiſena". Waaliſautakunnn tulee ſiis antaa jollekin luotettawalle henkilölle toimeksi walwoa, että waaliluetteloa ei oteta pois eikä turmella ja ettei ſiihen mitään liſätä eikä ſiitä mitään pois pyyhitä. Tämän walwonnan kuſtannukſet ſuorittaa kunta.

Kauppatietoja.

Tukkipuiden myynniſtä ja puhdiſtuſhakkauksiſta.

Ohjeita metſänomiſtajille.

Yleiſesti pidetään meillä metſänmyyntiä ja metſänhoitoa kahtena eri aſiana, jotka eiwät ollenkaan kuulu yhteen. Metſänmyyntiä pidetään puhtaana kauppatoimituksena, joſſa ei ole mitään tekemiſtä metſänhoidon kanſja. Tämä on kuuminkin mitä ſurkein erehdys, ſillä myyntihakkuiden tarkotukſena ei ole yksiſtään ſadon korjaaminen, tulejen jaaminen metſäſtä, waan tulee niitä toimitettaeſſa aina pitää myös huolta ſiitä, että myytyjen puiden ſijaan ſaadaan uuſi metſä kaſwamaan. Tämän takia owatkin metſänmyynti ja metſänhoito aiwan katkeamattomaſti yhdiſtetyt toiſiinſja ja täſtä ſyyſtä onkin metſää myytäeſſä aina pidettäwä ſilmällä metſänhoidolliſia näkökohtia.

On kentieſi enſin paikallaan luoda lyhyt ſilmäys ſiihen, millä tapaa metſiä meillä tähän asti tawalliſeſti on myyty ja mitä tällainen myynti waikuttaa metſään.

Uſeimmiten käytetään ſellaiſta metſän myyntitapaa, että puut myydään johonkin määrättyyn läpimitaan eli wiſſiin tuumaan, ja ollei tämä ole wallan pieni, niin metſänomiſtaja luulee itſeään wiſain hywäſſi metſän hoitajaſſi. Tämä käſitys ei kumminkaan pidä paikkaanſja. Luullaan että ohuemmat puut muka myöskin oliſiwat nuorimmat. Näin ei kuitenkaan aina ole aſianlaita, waan woi ſuhde olla päinwaſtainenkin.

Tarkaſtelleſſaan lyhyesti, miä tällaiſet määrämittamyynnit waikutawat metſään, niin mitä metſäſſä on jäleellä? Kaikki iſommat ja parhaimmat puut owat poiſta, ja jäelle on jäänyt ainoaſtaan kitukaſwuiſia ja wialliſia puita. Ja liſäläiſet puut ne ſitten jääwät uuden metſän kantawanhemmiſſi! Eikä wauriot wielä tähänkään lopu. Kun metſä äſken kerrotulla tawalla hakataan, niin ſyntyy ſinne tänne aukkeja, mutta ei niin ſuuria, että niiſſä puuntaimet ſaiſiwat tarpeeſki walon ja woiſiwat wiihtyä ja elää. Siten tulee metſän luontainen nuorentuminen ehkäiſtyſki.

Jos tukkimetſää aiotaan myydä, niin on otettawa enſiſki ſelwille, millaiſia puita on edullista myydä. Tällaiſia puita owat enſiſkiſkin kaikki tukkipuiſſi kelpaawat kitukaſwuiſet, huonot ja wikanaiſet puut ſekä ſellaiſet terweet puut, joiden juurella tai warjoſtukſeſſa on kaunistoa; toiſeſſa ſijaſſa otetaan ſellaiſet terweet ſuuremmat puut, joiden liſäkaſwu jo on ſiihen määrään wähentynyt, ettei kaſwaeſſaan metſäſſä anna ſuurempaa korkoa kuin niiſtä ſaatu raha pankiſſa antaa.

Mistä ſitten woi tietää, millä puilla wielä on hywä liſäkaſwu? Sellaiſia puita owat ne, jotka on kaunis, elinwoimainen ja ſuippopäinen latwus, joſſa on paljon neulaſia. Liſäkſi on tutkimusten perusteella tultu ſiihen yleiſeen huomioon, että nykyiſten puutawarhintojen wallitesſa kannattaa myydä ne puut, jotka 21 jalan korkeudeſta täyttäwät noin 8 à 9 englannin tuumaa ja ſitä enemmän. Jos 8 ja 9-tuumaiſilla puilla on kaunis wartalo, ja hywä latwus eiwätkä metſänhoidolliſet toimenpiteet — joſta alempana enemmän — waadi niitä kaadettawiſki, niin woi ne jättää metſään kaſwamaan, ſillä ne kyllä metſiſſä tuottawat korkoſja. 5, 6 ja 7 tuumaiſia hywäkaſwuiſia hawupuita ei yleenſä kannata myydä, ſillä tällaiſet puut tuottawat metſäſſä kaſwaeſſaan ſuuremmat korkoa. Ne kaſwawat korkoa koolle laſkettuna aina 8—15 proſentin mukaan.

Myytäwiſki aiotut puut owat merkittäwät. Jos warma kauppa on tiedoſſa, owat puut erityiſillä leimakirweellä leimattawat ſiten, etä joka puuhun lyödään 2 leimaa, toinen noin rinnankorkeudelle ja toinen puun juureen niin alas kuin ſuinkin. Ellei kauppaa ole tiedoſſa, owat puut, warſinkin kuuſet, merkittäwät (eſim. maaſilla) ſiten, etteiwät puut wahingoitu.

Samalla kun merkitään, on myöskin arwioitawa, millaiſia tukkia kuſtakin puuſta tulee ja tämä otettawa muiſtiin.

Wikanaiſet ja wäärät puut owat joko otettawat eri laudalle tai on arwioitawa, mitenkä paljon näiſtä woiſi tulla terwettä tawaraa. Mitä puiden rahalliſeen arwioimiſeen tulee, niin wiitataan Tapion wiime numeroſſa olleeſeen kirjoituksſeen „Tukkipuiden hinnoituksſeſta".

Kun metſäſſä on toimitettu tukkipuiden kaato, niin ei ole ſe wielä ſiinä kunnoſſa, että ſe woidaan jättää ſinälleen kaſwamaan, waikka leimaus oliſi hywinkin metſänhoidolliſeſti toimitettu. Tukinhakkuun jäleſtä on toimitettawa puhdiſtuſeli perkauſhakkaus. Uſeaſti tämä hakkaus jätetään toimittamatta, waikka ſe on hywin tarpeellinen. Puhdiſtuſhakkauſeſſa korjataan pois ſinne jätetyt wikanaiſet ja kitukaſwuiſet puut. Jos aukko on liian pieni, ſuurennetaan ſitä ſiwuilta. — Senlifäkſi tarwitaan uſein ſellaiſia paikkoja, joiſſa iſot puut owat harwaſſa ja näiden alla taimiſto. Täſſä tapauksſeſſa ei tarwitſe muuta kuin ottaa yliſimmat pois, ja metſäſſä on nuorennos aukko ja ſiinä walmis taimiſto.

Jos edeſſä eſitetty kootaan ſupiſtettuun muotoon, niin tuliſiwat ohjeet metſänomiſtajalle näin kuuluwiſki:

Myytäwät puut owat metſänhoidolliſia näkökohtia ſilmällapitäen merkittäwät ſekä tarkaſti ja yhtiyſkohtaiſeſti arwioitawat.

Tukkihakkuun jäleſtä on ehdottomaſti toimitettawa puhdiſtuſhakkaus ja täſſä erikoiſeſti otettawa huomioon metſän luontaiſen nuorentumiſen edistäminen.

„Tapiosſa" K. W. Packalén.

Oskar Holmberg'in Turkkiliike

loppuunmyy liikkeen lopettamisen tähden
koko suuren

Turkkivarastonsa todellisesti alennetuilla hinnoilla, osaksi alle sisäänosto hintain:

Erittäin kauniita Näädän, Nerzin, Skunkin, Persienin, Sälbisamin y. m., y. m. garnityyriä suurella alennuksella.

Miesten turkinkauluksia, Skunkin, Hylkeen, Krimmin, Vallaby y. m. nahoista alle sisäänosto hintain.

Miesten turkinvuoria ja Naisten turkinpäällyskankaita